

3. KIERUNKI ROZWOJU TERENÓW WYPOCZYNKOWYCH W MIEŚCIE

3.1. Rozwój systemów rekreacyjno – wypoczynkowych

Bydgoszcz z racji swojego położenia – w otoczeniu lasów i w dolinach 2 rzek, jest miastem o wyjątkowo dużym udziale terenów zieleni. Obecnie większość powierzchni rekreacyjnych zlokalizowanych w granicach miasta kumuluje się na terenie Leśnego Parku Kultury i Wypoczynku oraz parków ogólnomiejskich w centralnej części miasta. System rekreacji i wypoczynku w mieście tworzą obiekty zlokalizowane w sąsiedztwie miejsc zamieszkania oraz obiekty o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym, z których mieszkańcy korzystają okazjonalnie lub weekendowo. Z uwagi na swoje reprezentacyjne i promocyjne znaczenie obiekty ponadlokalne pełnią niezwykle istotną rolę w strukturze funkcjonalno – przestrzennej miasta.

Generalnie układ terenów rekreacyjno-wypoczynkowych w Bydgoszczy nie tworzy spójnego systemu. W wielu rejonach miasta istnieje poważne niedoinwestowanie w tym zakresie. Z badań przeprowadzonych na potrzeby niniejszego opracowania wynika, iż większość mieszkańców zgłasza potrzebę rozwoju terenów o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym w pobliżu miejsca swojego zamieszkania. Wśród najczęściej wskazywanych przez Bydgoszczan miejsc wypoczynku znajdują się: osiedlowe place zabaw, ścieżki rowerowe oraz boiska sportowe do różnego typu gier zespołowych. Dlatego też, jednym z priorytetowych celów niniejszego opracowania jest wyznaczenie kierunków dalszego rozwoju tego typu obszarów w intensywnie zabudowanych dzielnicach mieszkaniowych oraz powiązanie ich, w miarę możliwości, zielonymi ciągami komunikacyjnymi.

Po przeanalizowaniu dostępnych źródeł naukowych oraz po zapoznaniu się z wynikami ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Bydgoszczy, na potrzeby prawidłowego rozwoju terenów zieleni oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze lokalnym, ustalono wartości poszczególnych wskaźników. Zostały one zawarte w poniższej tabeli:

Tabela nr 7. wskaźniki dostępności obiektów rekreacji

wskaźnik	jednostka	poziom dopuszczalny	poziom optymalny
Powierzchnia zieleni urządzonej na mieszkańca	m ²	min. 4	8
Liczba mieszkańców w wieku powyżej 12 lat przypadająca na 1 publiczny obiekt sportowy	osób/obiekt	max 3000	1000
Liczba dzieci w wieku do 12 lat przypadająca na 1 publiczny plac zabaw	osób/obiekt	max 1000	500

Jako standardowe i pożądane do uzyskania, należy traktować wartości wskaźników określone na poziomie optymalnym. Jedynie w jednostkach o poważnym deficycie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych można obecnie dopuścić niższe wartości, lecz nie mniejsze niż normy ustalone w powyższej tabeli na poziomie minimalnym. Kierunki rozwoju terenów rekreacyjnych w mieście, zmierzające do osiągnięcia ww. poziomów, określono dla poszczególnych jednostek urbanistycznych z wyłączeniem tych, w których zamieszkuje mniej niż 1000 osób.

W związku z nierównomiernym rozkładem terenów zielonych na obszarze miasta i często brakiem skoncentrowanych kompleksów zieleni, rekreacji i sportu w strukturze wielu osiedli mieszkaniowych, w niniejszym opracowaniu podjęto próbę wyznaczenia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych tzw. „parków dzielnicowych”. W zależności od lokalnych warunków, realizacja tych obiektów wskazana jest na terenach istniejącej lub projektowanej zieleni urządzonej. Założono, że tereny, którym nadano rangę „parków dzielnicowych”, będą traktowane priorytetowo przy realizacji inwestycji, a ich program będzie znacznie szerszy od pozostałych terenów zieleni w osiedlu. Każdy park tego typu powinien być podzielony na części służące rekreacji zarówno czynnej jak i biernej oraz dostosowanej do potrzeb różnych grup wiekowych. Dlatego też w jego ofercie, obok miejsc przeznaczonych do spacerów i odpoczynku, należy zorganizować boiska sportowe, urządzenia do różnych gier zespołowych oraz place zabaw dla dzieci w różnym wieku. Wśród elementów do aktywnego wypoczynku możliwe jest urządzenie m.in. szachów terenowych, stołów do tenisa, ścianek do tenisa ziemnego, siłowni terenowych (przystosowane dla osób w różnym wieku), ścianek do wspinaczki, boccia (kule; atutem tej gry jest to, że nie ma żadnych ograniczeń związanych ze sprawnością fizyczną), elementów skateparku (może pojawić się jego uproszczona

forma w postaci ramp i pochylni), boisk do siatkówki i koszykówki. W miarę zapotrzebowania mieszkańców można organizować tzw. wybiegi dla psów, umożliwiające swobodne ich wyprowadzanie. Ponadto parki o charakterze dzielnicowym, oprócz funkcji typowo rekreacyjnych, mają za zadanie integrować lokalną społeczność, umożliwiając organizowanie festynów osiedlowych oraz innych imprez plenerowych. Dlatego też na terenie parków można wyznaczyć obszar przeznaczony specjalnie do tego celu, gdzie będą ustawione stoły piknikowe oraz miejsca na ognisko oraz grilla. W przestrzeń tych parków można by również wprowadzać dodatkowe elementy programowe, takie jak czasowe ekspozycje artystyczne, czy wzbogacić jego ofertę rekreacyjno-wypoczynkową o scenę plenerową.

Niezwykle ważna jest właściwa lokalizacja parku dzielnicowego, gdyż wraz ze wzrostem odległości od miejsc zamieszkania wyraźnie maleje częstotliwość ich odwiedzania. Dlatego też założono że promień dojścia pieszego do potencjalnych parków dzielnicowych powinien wynosić maksymalnie do 1000 m od gęstej zabudowy mieszkaniowej. Ważne jest, aby dostęp do parków był możliwy poprzez ciągi pieszo-rowerowe, które prowadzone wśród zieleni, nie powinny przecinać ważnych tras komunikacyjnych. Na podstawie przeprowadzonej analizy dostępnych obszarów na terenie miasta, zaproponowano lokalizacje osiedlowych parków rekreacyjno-wypoczynkowych.

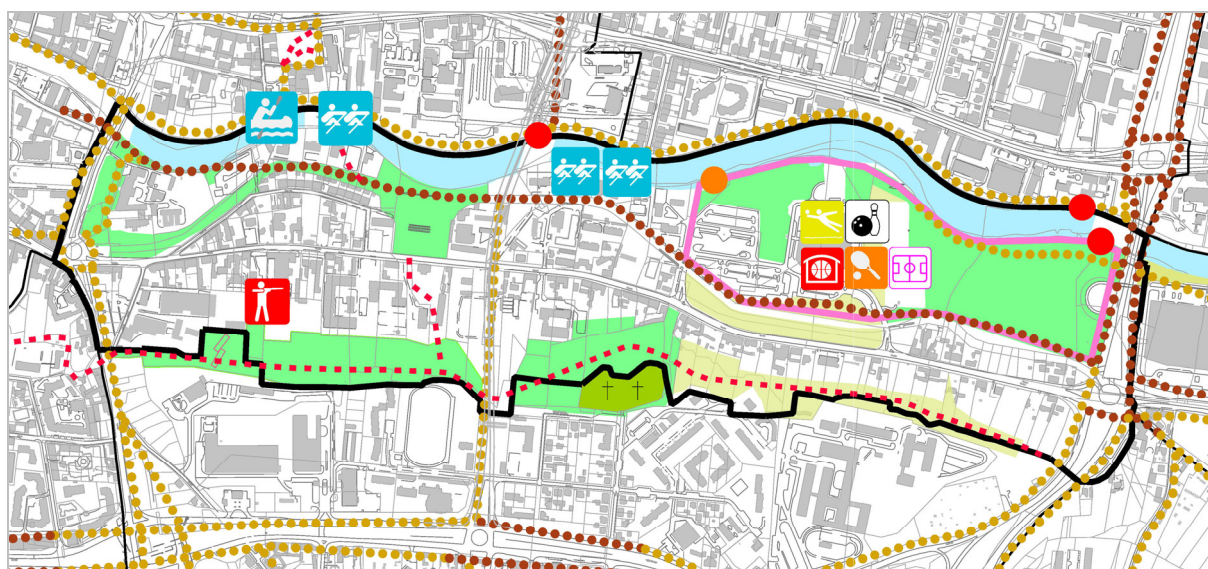
W jednostkach urbanistycznych o niskim wskaźniku zieleni na mieszkańca, gdzie z uwagi na brak niezagospodarowanych terenów miejskich, nie ma możliwości utworzenia nowych terenów zieleni urządzonej, w celu poprawy warunków życia mieszkańców, wskazano tereny stanowiące własność spółdzielni mieszkaniowych, które powinny pełnić funkcje osiedlowej rekreacji podstawowej. Założono, iż tereny te powinny być ogólnodostępne, posiadać co najmniej 1000 m² powierzchni oraz dysponować przynajmniej jednym boiskiem sportowym, placem zabaw i miejscem wypoczynku dla osób starszych.

Proces kształtowania oraz doposażania parków dzielnicowych i terenów rekreacji podstawowej powinien odbywać się przy współdziałaniu Urzędu Miasta Bydgoszczy, społeczności lokalnej (wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, szkoły itp.) a także inwestorów prywatnych. Wspólne działanie mieszkańców i władz miejskich pozwala na wyzwolenie tzw. integracji wyższego rzędu, w której mieszkańcy utożsamiają się z

miastem i miejscem własnego zamieszkania, czując się odpowiedzialnymi za jego naprawę i rozwój.

3.2. Wypoczynek w miejscu zamieszkania

BABIA WIEŚ

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

- granica jednostki urbanistycznej
- obszar zieleni urządzonej
- obszar zieleni nieurządzonej
- cmentarz
- hala sportowa
- boisko do siatkówki plażowej
- kort tenisowy
- przystań kajakarska
- przystań wioślarska

- strzelnica sportowa
- kręgielnia
- boisko wielofunkcyjne
- droga dla rowerów
- przystanek tramwaju wodnego

KIERUNKI ROZWOJU

- tereny rekreacyjne o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym
- projektowana droga dla rowerów
- proponowane połączenia pieszo-rowerowe
- projektowany przystanek tramwaju wodnego

stan istniejący:

- 1 hala sportowa (przy ul. Toruńskiej 59)
- 1 kort tenisowy (przy ul. Toruńskiej 61 a)
- 1 boisko do piłki siatkowej plażowej (przy ul. Toruńskiej 59)

- 1 boisko wielofunkcyjne (przy ul. Toruńskiej 59)
- 4 przystanie wodne (przy ul. Babia Wieś 13,15 i ul. Żupy 2 i 4)
- 1 bowling club (przy ul. Toruńskiej 59)
- 1 strzelnica (przy ul. Toruńskiej 30).

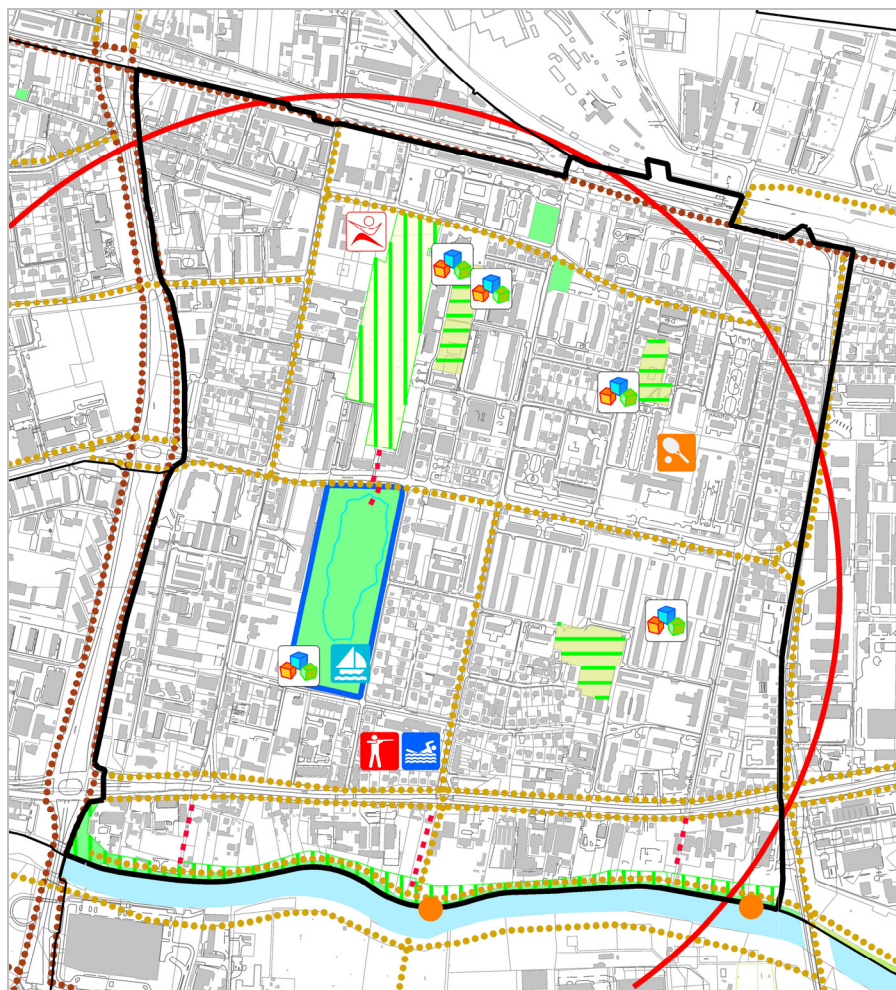
Łączna liczba mieszkańców wynosi 1 605 osób, w tym dzieci 191, młodzieży i dorosłych 1 414.

Baba Wieś jest terenem charakteryzującym się niewielką gęstością zabudowy i dużym udziałem terenów zieleni. Na każdego mieszkańca przypada tu 92,6 m² zieleni urządzonej. Jest to jeden z najwyższych wskaźników w mieście. Dostępność terenów sportowych jest zadawalająca. Na jeden obiekt przypada 236 osób.

Teren bulwarów wskazany jest do przekształceń na cele realizacji ogólnodostępnych dróg pieszo-rowerowych wraz z zakomponowaną zielenią i małą architekturą. Teren Parku Centralnego posiada szczególny potencjał rozwoju w kierunku ogólnomiejskiego ośrodka sportu i rekreacji. Z powodzeniem mógłby stać się obszarem lokalizacji zabudowy usługowej z zakresu sportu i rekreacji oraz urządzeń służących czynnemu i biernemu wypoczynkowi.

Część północna jednostki posiada ścieżkę rowerową, która umożliwia łatwe przemieszczanie się pomiędzy poszczególnymi obiektami. Trasa ścieżki przebiega w pobliżu przystani wodnych, co daje podstawę do stworzenia platformy multimodalnej zielonych ciągów komunikacyjnych. Do jej realizacji konieczne wydaje się jednak zrealizowanie punktów węzłowych wyposażonych w wypożyczalnię rowerów i sprzętu wodnego, parkingi rowerowe i pomosty cumownicze o charakterze ogólnodostępnym.

BARTODZIEJE

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

— granica jednostki urbanistycznej

obszar zieleni urządzonej

obszar zieleni nieurządzonej

ogrody działkowe

basen

plac zabaw

kort tenisowy

kompleks boisk sportowych "Orlik 2012"

strzelnica sportowa

przystań wodna

droga dla rowerów

park dzielnicowy na terenie zieleni urządzonej

izochrona dostępności parku ca 15' = 1000m

KIERUNKI ROZWOJU

tereny do przekształcenia na funkcję rekreacji ogólnodostępnej

zieleni urządzonej we władaniu spółdzielni mieszk. przeznaczona do użytku publicznego

projektowana droga dla rowerów

proponowane połączenia pieszo-rowerowe

projektowany przystanek tramwaju wodnego

stan istniejący:

- 1 boisko typu „Orlik” (przy ul. Gajowej 94)
- 1 basen kryty (przy ul. Swarzewskiej 10)
- 1 kort tenisowy (przy ul. Curie Skłodowskiej 33 b)
- 1 przystań i szkółka żeglarska (przy ul. Polanka 13)
- 1 strzelnica (przy ul. Swarzewska 10)
- 5 placów zabaw (przy ul. Bałtycka 59, ul. Sobieszewskiej, ul. Swarzewskiej w rejonie Balatonu, ul. Polanka, ul. Gdyńskiej)

Łączna liczba mieszkańców 22 525 osób, w tym dzieci 2 189, młodzieży i dorosłych 20 336.

Osiedle Bartodzieje stanowi czwarty pod względem gęstości zaludnienia teren w mieście, charakteryzujący się intensywną zabudową wielorodzinną oraz stosunkowo dużym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym (ok 14%). Obecnie powierzchnia terenów zieleni urządzonej w jednostce kształtuje się na poziomie minimalnym, to jest 4 m² na mieszkańca, co stanowi absolutne minimum.

Największym terenem zieleni publicznie dostępnej na Bartodziejach jest Skwer „nad Balatonem”(ok. 6 ha). Z racji swojego centralnego położenia w jednostce, został on wyznaczony jako potencjalne miejsce lokalizacji parku dzielnicowego. Obecnie skwer jest głównym obszarem spacerów i wypoczynku dla mieszkańców osiedla. Teren wyposażony jest w: ścieżki spacerowe w formie bulwarów z miejscami wypoczynku, ścieżkę edukacyjną, plac zabaw, boiska, urządzenia do tenisa stołowego oraz przystań i szkółkę żeglarską dla najmłodszych. Proponuje się wzbogacanie istniejącej oferty rekreacyjno-wypoczynkowej poprzez realizację siłowni plenerowej.

Ogromnym potencjałem osiedla, są tereny nadrzeczne. Obszar nad Brdą, o powierzchni ok. 4 ha, został wyznaczony w obowiązującym planie miejscowym pod rozwój funkcji zieleni publicznej. Ze względu na bliskość terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wskazane jest zagospodarowanie tego obszaru pod tzw. rekreację rodzinną. Proponuje się tu lokalizację: miejsc do grillowania i wypoczynku, placów zabaw dla dzieci, urządzeń sportowych, gastronomii itp. Wzdłuż brzegów rzeki planowane jest urządzenie bulwaru z trasą spacerową i ścieżką rowerową oraz przeprawy mostowej przez Brdę z ciągiem pieszo-rowerowym w kierunku południowym miasta. Realizacja takiego przedsięwzięcia, ze

względu na jego usytuowanie, może mieć nie tylko wymiar lokalny, jak również ogólnomiejski.

Na osiedlu Bartdzieje znajdują się również 3 ogólnodostępne obszary, o powierzchni powyżej 1 000 m², z placami zabaw dla dzieci i boiskami, w różnym stanie technicznym. Tereny te, zarządzane są przez spółdzielnię mieszkaniową i stanowią cenną przestrzeń, wskazaną do zachowania i dalszego rozwoju w kierunku osiedlowej rekreacji podstawowej.

Kolejnym cennym obszarem są istniejące ogrody działkowe. Stanowią one potencjalny obszar rozwoju publicznych form rekreacji na Bartdziejach. Dlatego też zasadnym jest, aby przedmiotowy teren, po ewentualnej dyslokacji ogrodów działkowych, przeznaczyć pod rozwój funkcji wypoczynku, rekreacji i sportu.

Zagospodarowanie wskazanych powyżej terenów, pozwoli osiągnąć pożądaną poziom wskaźnika zieleni urządzonej – t.j. 8,6 m² na mieszkańca (bez ogrodów działkowych – ok. 6,5 m²).

Na terenie osiedla Bartdzieje istnieje 5 publicznie dostępnych placów zabaw dla dzieci, co sprawia, że warunki rekreacji dziecięcej są tu optymalne, bowiem na każdy obiekt przypada 438 dzieci. Mieszkańcy osiedla mają również do dyspozycji 5 obiektów sportowych - na każdy z nich przypada 4 067 mieszkańców powyżej 12 roku życia i jest to wartość wyższa od poziomu maksymalnego dopuszczalnego. Konieczne wydaje się zlokalizowane na nowych terenach rekreacji (np. na projektowanych terenach zieleni nad Brdą) jeszcze co najmniej 2 obiektów sportowych.

BIELAWY

stan istniejący:

- 1 stadion sportowy – żużlowy/piłkarski (ul. Sportowa 2),
- 1 kort tenisowy (ul. Sportowa 2),
- 1 hala sportowa (ul. Sportowa 2),

- 1 basen (ul. Sportowa 2).

Łączna liczba mieszkańców 6513 osób, w tym dzieci 661, młodzieży i dorosłych 5852.

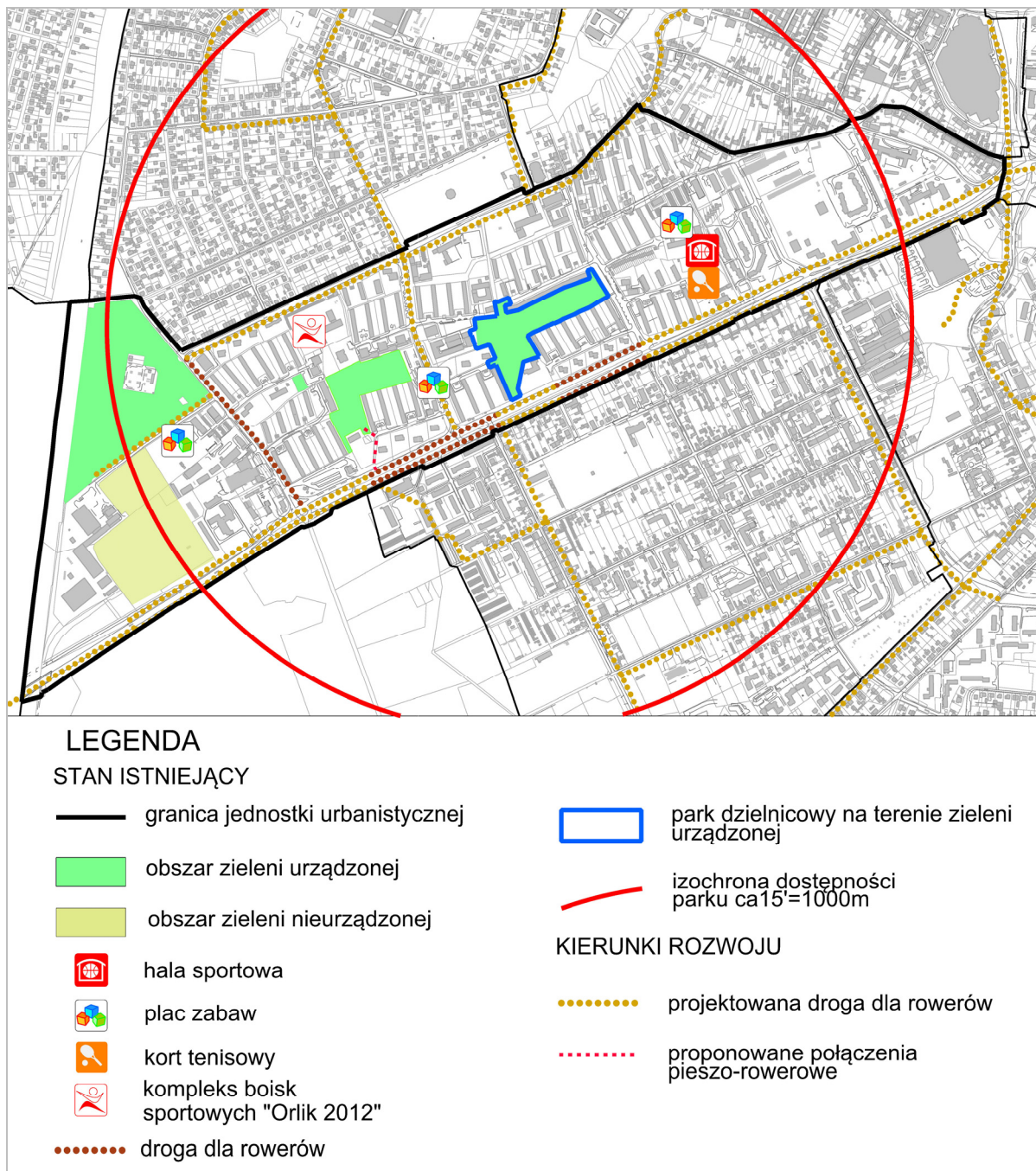
Bielawy są jednostką o jasno zdefiniowanej strukturze przestrzennej. Charakteryzują się zwartą zabudową mieszkaniową jedno- i wielorodzinną na północy, natomiast na południu, prawie jedną trzecią dzielnicy, stanowią obszary uczelni wyższej oraz usług zdrowia. Udział terenów zieleni urządzonej w granicach jednostki jest znikomy – 0,46 m² na mieszkańca, jednakże brak nie zainwestowanych terenów uniemożliwia rozwój funkcji rekreacji i wypoczynku w jednostce.

W tej sytuacji konieczne wydaje się takie kształtowanie komunikacji rowerowej i pieszej, aby ułatwić mieszkańcom korzystanie z terenów rekreacji w sąsiednich jednostkach. Szansą poprawę jakości życia mieszkańców jest połączenie tzw. zielonymi korytarzami osiedla Bielawy z istniejącym systemem zieleni urządzonej. W promieniu 1000 m do dyspozycji mieszkańców pozostają istniejące parki miejskie takie jak: Park Zenona Żałuskiego – na Osiedlu Leśnym, Skwer nad Balatonem - na Bartodziejach, Park Botaniczny – na Bocianowie, a także planowany park wokół glinianki między ulicami Chodkiewicza, Sułkowskiego i Kamienną. Warto rozważyć także nasadzenia nowych drzew w pasach drogowych pośród zabudowy mieszkaniowej.

Zaspokojenie potrzeb mieszkańców w zakresie sportu kształtuje się nieco korzystniej niż dostępność terenów zieleni. Mimo to, na każdy obiekt przypada niespełna 2 tys. mieszkańców w wieku powyżej 12 lat. Na terenie należącym do Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego trwa przebudowa istniejącego kompleksu sportowego. W nowopowstałym Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego będą udostępnione do częściowego użytku publicznego m.in. boisko do piłki nożnej, boisko wielofunkcyjne, boisko do piłki plażowej, korty tenisowe, basen. Niewątpliwym mankamentem jest koncentracja wszystkich obiektów sportowych w południowo zachodniej części osiedla. Wskazane jest zrealizowanie nowych obiektów w części północnej osiedla, np. na terenie zespołu szkół przy ul. Cichej 59.

Warunki rekreacji dziecięcej są bardzo złe. Na terenie osiedla nie ma żadnego publicznego placu zabaw. Proponuje się lokalizację tego typu obiektu np. na terenie szpitala dziecięcego lub szkoły przy ulicy Cichej.

BŁONIE

Stan istniejący:

- 1 boisko typu Orlik (przy ul. Stawowej 53)

- 3 place zabaw (przy ul. Waryńskiego 1, na skwerze przy ul. Dunarowskiego i przy ul. Ks.Schulza)
- 1 hala sportowa (przy ul. Waryńskiego 1)
- 1 kort tenisowy (przy ul. Abrahama 2a)

Łączna liczba mieszkańców w jednostce: 14 534 osoby, w tym dzieci 1 385, młodzieży i dorosłych 13 149.

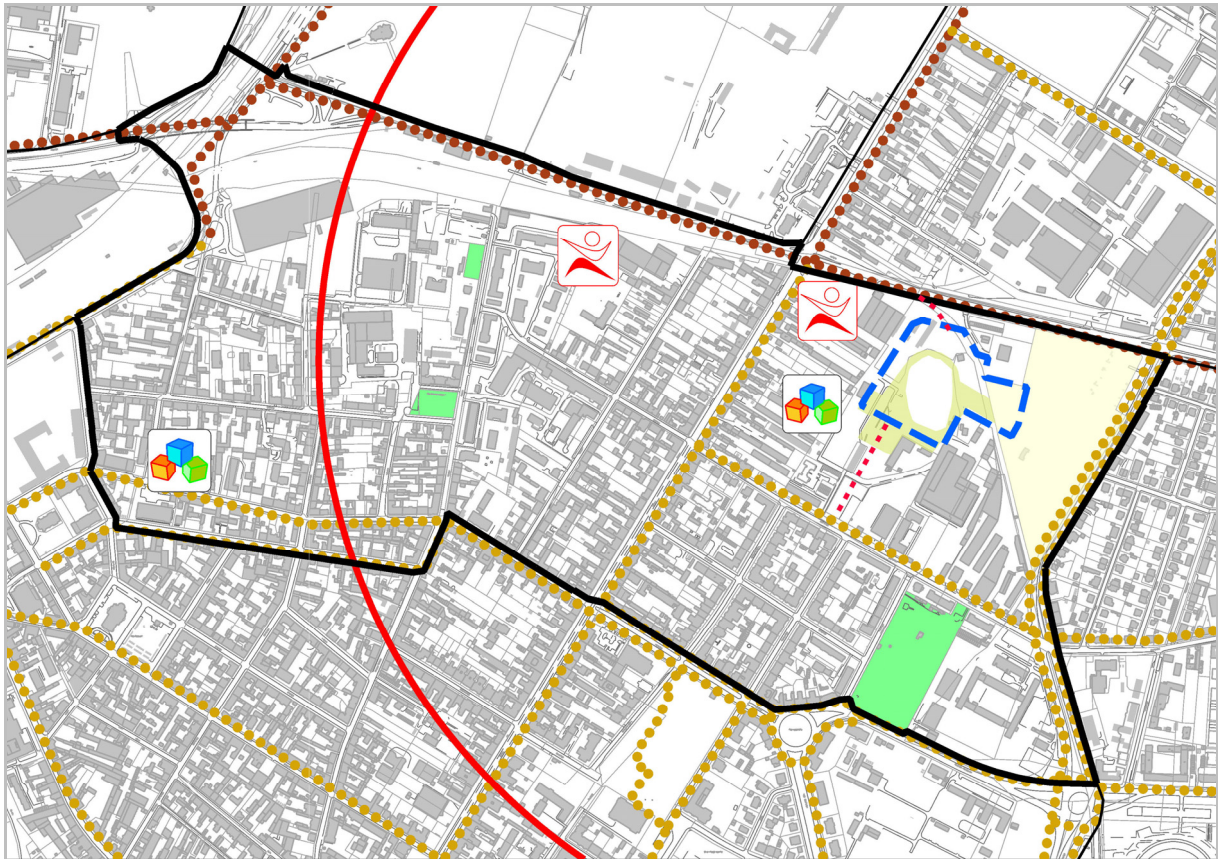
Powierzchnia terenów zieleni urządzonej na terenie jednostki Błonie statystycznie zabezpiecza potrzeby mieszkańców na poziomie optymalnym – wskaźnik zieleni osiąga wartość 9,89 m²/osobę. Nie ma więc potrzeby realizowania nowych parków bądź skwerów. Wskazane jest natomiast doposażenie istniejących obiektów. Skwer przy ul. 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich, z uwagi na jego centralne położenie, proponuje się przekształcić i nadać mu rangę parku dzielnicowego. Konieczne jest wprowadzenie nowych nasadzeń zieleni wysokiej oraz rozszerzenie programu rekreacyjnego o np. siłownię zewnętrzną lub cross rowerowy.

Obecnie, na terenie Błonia znajdują się 3 obiekty sportowe. Na każdy z nich przypada 4 383 mieszkańców w wieku powyżej 12 lat. Konieczna jest więc budowa kolejnych boisk, basenów czy kortów. Jeden obiekt odkryty (np. boisko) powinien powstać na terenie parku dzielnicowego. Drugi natomiast, mógłby zostać zrealizowany w okolicach skweru im. Władysława Dunarowskiego lub w parku leśnym przy ul. Ks. Schulza. Przygotowana jest już koncepcja programowo-przestrzenna dla basenu przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4 na ul. Stawowej 39 realizowanego z budżetu miasta.

Na terenie jednostki znajdują się 3 publiczne place zabaw. Na każdy z nich przypada 462 dzieci. Warunki rekreacji dziecięcej są więc dobre i nie ma konieczności lokalizowania nowych obiektów.

Osiedle obecnie posiada ścieżkę rowerową biegnącą wzdłuż ul. Szubińskiej i ul. Ks. Schulza. Studium transportowe, opracowane dla miasta, do 2015 roku przewiduje realizację sieci bardzo wielu połączeń w obszarze Błonia. Ważne jest aby projektowane i istniejące ścieżki zostały wyposażone w drogowskazy lub tabliczki informujące o zlokalizowanych w najbliższej okolicy obiektach rekreacji.

BOCIANOWO

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

- granica jednostki urbanistycznej
- obszar zieleni urządzonej
- obszar zieleni nieurządzonej
- ogrody działkowe
- plac zabaw
- kompleks boisk sportowych "Orlik 2012"
- droga dla rowerów

KIERUNKI ROZWOJU

- projektowany park dzielnicowy
- izochrona dostępności parku ca15'=1000m
- projektowana droga dla rowerów
- proponowane połączenie pieszo-rowerowe

stan istniejący:

- 2 boiska typu Orlik (przy ul. Kościuszki 37a i Gdańskiej 122)
- 2 place zabaw (przy ul. Hetmańska 34 i Gdańskiej 122)

Łączna liczba mieszkańców 12 007 osób, w tym dzieci 1561, młodzieży i dorosłych 10446.

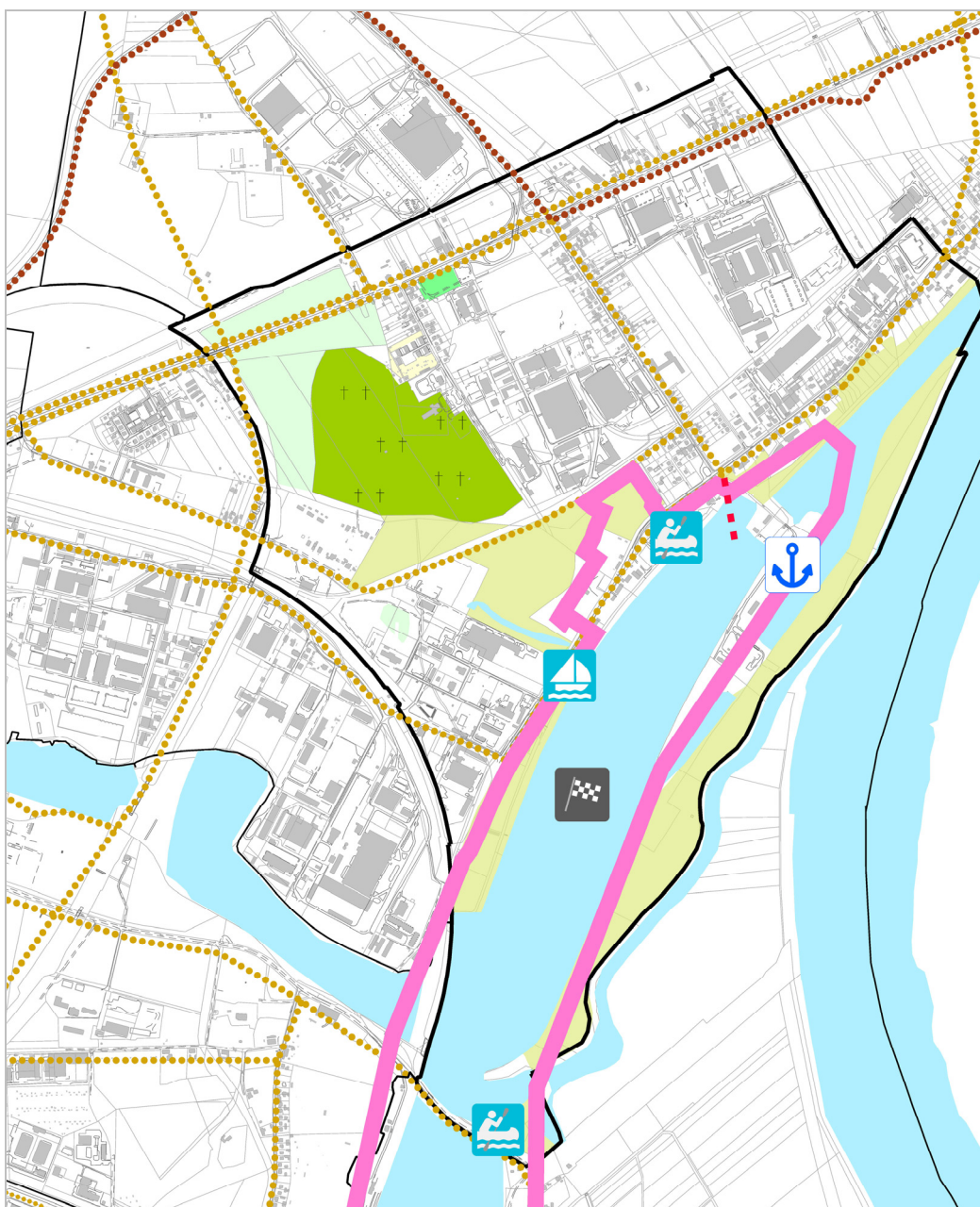
Bocianowo należy do strefy śródmiejskiej Bydgoszczy. Sposób zagospodarowania obszaru charakteryzuje się zwartą, pierzejową zabudową mieszkaniowo-usługową o bardzo niewielkim udziale zieleni urządzonej (ok. 2,3 m² na mieszkańca). Dostępne tereny rekreacji w granicach jednostki to głównie Plac Kościuszki oraz Ogród Botaniczny UKW. Północną część obszaru stanowią tereny kolejowe oraz przemysłowe.

Szansą poprawy jakości życia mieszkańców Bocianowa jest możliwość urządzenia nowej przestrzeni rekreacji i wypoczynku na terenie tzw. gliniarki. Położenie terenu potencjalnego parku jest korzystne ze względu na dużą dostępność nie tylko w obrębie samej dzielnicy Bocianowo, ale i sąsiadujących z nią Bielaw. Wyznaczonemu obszarowi proponuje się nadać rangę parku dzielnicowego i jego urządzenie zgodnie z przyjętymi założeniami dla tego typu obszaru. Przekształcenie terenu pozwoli osiągnąć w jednostce minimalny poziom zieleni urządzonej. Ponadto w zasięgu maksymalnie 1000 m odległości do dyspozycji mieszkańców stoją istniejące parki i skwery śródmiejskie takie jak: Park im. Jana Kochanowskiego ze skwerem Krzysztofa Komedy, skwery Leszka Białego i Mariana Turwida, a także park im. Zenona Załuskiego, na Osiedlu Leśnym. Istnieje realna potrzeba wykształcenia ciągów pieszych oraz rowerowych łączących tereny zieleni urządzonej na obszarze śródmieścia.

Jeśli chodzi o poziom zainwestowania w obiekty sportowe mieszkańcy dzielnicy mają do dyspozycji 2 boiska sportowe typu „Orlik”, na każdy z nich przypada statystycznie 5 223 osób powyżej 12 roku życia. Taki stan zainwestowania świadczy o dużym przeciążeniu istniejącej bazy obiektów sportowych i wymagane jest doinwestowanie terenu w tym zakresie. Aby osiągnąć choćby minimalny poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców należy zlokalizować jeszcze co najmniej 2 obiekty sportowe.

Warunki rekreacji dzieci są dobre - istnieją 2 publiczne dostępne place zabaw, na każdy obiekt przypada 781 dzieci. Wskazana jest w dzielnicy lokalizacja 1 placu zabaw oraz dalsze rozwijanie infrastruktury sportowej dla młodzieży (np. boiska wielofunkcyjne, miejsca gier ulicznych, itp.).

BRDYUJŚCIE

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

— granica jednostki urbanistycznej

 obszar zieleni urządzonej

 obszar zieleni nieurządzonej

 cmentarz

 las

 ogrody działkowe

 przystań kajakarska

 przystań żeglarska

 tor regatowy

 droga dla rowerów

KIERUNKI ROZWOJU

 projektowana droga dla rowerów

 proponowane połączenia pieszo-rowerowe

 przystań jachtowa

 tereny rekreacyjne o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym

Stan istniejący:

- 2 publicznie dostępne przystanie wodne (ul. Witebska 14-16 i 18).
- 1 tor regatowy (obiekt o znaczeniu ponadlokalnym)

Łączna liczba mieszkańców Brdyujścia wynosi 1 204 osoby, w tym dzieci 126, młodzieży i dorosłych – 1078.

Na terenie jednostki powierzchnia terenów zieleni urządzonej zabezpiecza potrzeby mieszkańców w minimalnym stopniu – na każdego mieszkańca przypada 6,31 m² tego rodzaju zieleni.

Podobnie jak w dzielnicy Bydgoszcz Wschód, w Brdyujściu brak obiektów sportowych przeznaczonych do codziennej rekreacji i placów zabaw – istniejące przystanie wodne i tor regatowy to obiekty raczej sezonowe, atrakcyjne dla wąskiej grupy mieszkańców zainteresowanych sportami wodnymi. Nie mogą one pełnić funkcji rekreacji codziennej.

Brdyujście to również jednostka gdzie dominującą funkcją jest przemysł i usługi. Obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bydgoszczy nie przewiduje tu rozwoju funkcji mieszkaniowej. Planowana jest natomiast lokalizacja usług z dopuszczeniem obiektów o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Można przypuszczać, że funkcja mieszkaniowa stopniowo wygaśnie. Inwestycje w rozwój obiektów codziennej rekreacji nie mają tu więc uzasadnienia. Wskazane natomiast wydaje się kreowanie połączeń komunikacyjnych, zapewniających mieszkańcom łatwiejszy dostęp do sąsiednich dzielnic, lepiej wyposażonych w obiekty rekreacji.

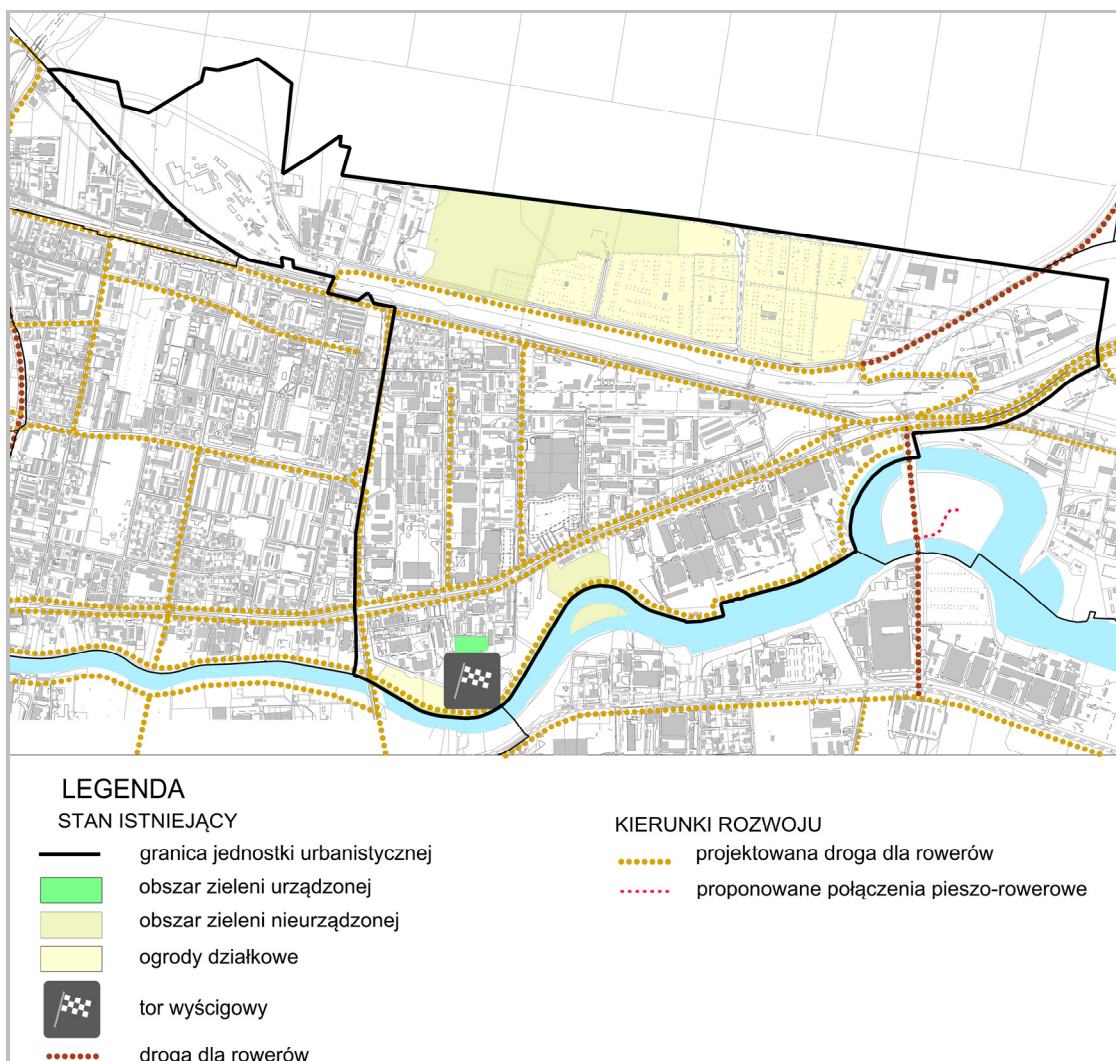
Brak obiektów sportowych publicznie dostępnych, mogą złagodzić zaplanowane działania inwestycyjne. Modernizacja toru regatowego w Brdyujściu wraz z nowoczesną przystanią wodną, znajdują się na liście zaplanowanych inwestycji związanych ze sportem i rekreacją. Przewidziana została rozbudowa obiektu oraz poszerzenie oferty poprzez:

- urządzenie mogącego spełniać parametry międzynarodowe, toru wioślarskiego i kajakowego
- budowę toru kajakarstwa górskiego
- modernizację i rozwój zaplecza socjalnego, technicznego, magazynowego, trybun, itp. funkcji zaplecza toru;

- urządzenie strefy rekreacyjno-wodniackiej z gastronomią, wypożyczalnią sprzętu, i przystankiem tramwaju wodnego
- urządzenie strefy rekreacyjno-sportowej z boiskami, placami zabaw, skate parkiem, basenem, parkingami, itp.
- urządzenie strefy hotelarsko-gastronomicznej
- urządzenie strefy wodniackiej ze schroniskami i stanicami wodnymi
- urządzenie strefy campingowej
- budowę linowego wyciągu nart wodnych.

Obiekt, który powstanie, będzie pełnić funkcje ponadlokalne, jednak funkcjonowanie strefy rekreacyjno – sportowej poprawi znacząco warunki codziennej rekreacji mieszkańców.

BYDGOSZCZ WSCHÓD

stan istniejący:

- 1 tor wyścigowy.

Łączna liczba mieszkańców jednostki Bydgoszcz Wschód wynosi 1 599 osób, w tym dzieci 207, młodzieży i dorosłych 1392.

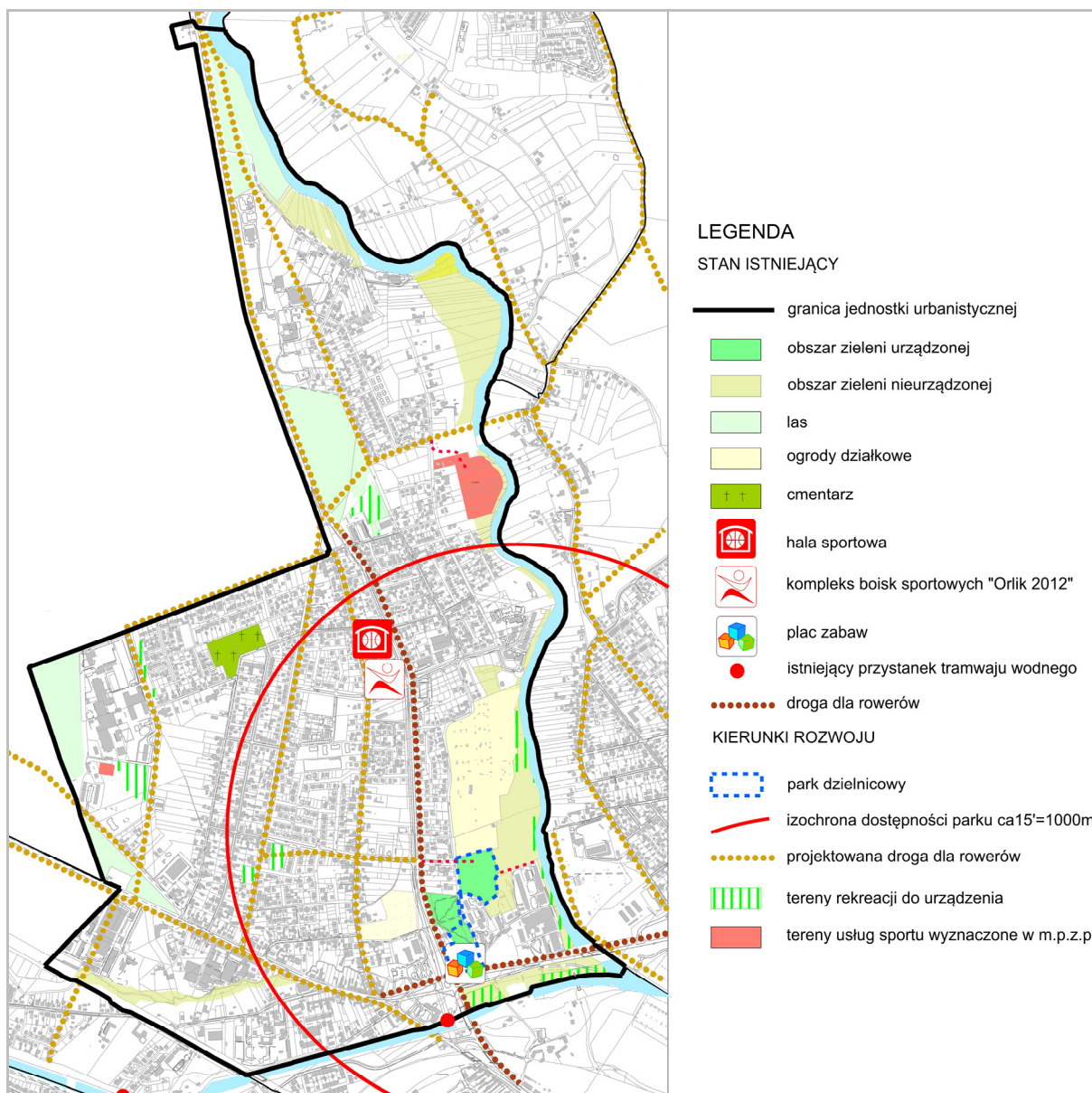
Na terenie jednostki powierzchnia terenów zieleni urządzonej zabezpiecza potrzeby mieszkańców w minimalnym stopniu – na każdego mieszkańca przypada 6,25 m².

W dzielnicy brak obiektów sportowych i placów zabaw – istniejący tor wyścigowy to obiekt adresowany do wąskiej grupy mieszkańców zainteresowanych sportami motorowymi. Nie może on pełnić funkcji rekreacji codziennej.

Bydgoszcz Wschód to jednostka specyficzna. Dominującą funkcją jest tu przemysł i usługi. Istniejąca zabudowa mieszkaniowa to pozostałość z czasów, kiedy dzielnica ta stanowiła przedmieścia Bydgoszczy. W drugiej połowie XX wieku nastąpił rozwój funkcji przemysłowej. Obecnie dzielnica podlega przekształceniom w kierunku terenów usługowych. Funkcja mieszkaniowa przewidziana jest do wygaszenia.

W tej sytuacji, mimo wyraźnego deficytu terenów rekreacji codziennej, nie wydaje się właściwe inwestowanie w ich rozwój. Wskazane natomiast wydaje się priorytetowe potraktowanie rozwoju zielnych ciągów komunikacji tak, by mieszkańcy mieli do dyspozycji sieć łatwych połączeń z innymi jednostkami, lepiej wyposażonymi w obiekty rekreacji.

CZYŻKÓWKO

stan istniejący:

- 1 plac zabaw (przy ul. Siedleckiej)
- 1 boisko typu Orlik (ul. Koronowska 74)
- 1 hala sportowa (ul. Koronowska 74).

Łączna liczba mieszkańców Czyżkówka wynosi 7 708 osób, w tym dzieci 973, młodzieży i dorosłych 6735.

Na terenie jednostki powierzchnia terenów zieleni urządzonej zabezpiecza potrzeby mieszkańców na poziomie nieco wyższym niż minimalnym – na każdego mieszkańca

przypada prawie 6 m² zieleni urządzonej. Jednostka od strony północnej i zachodniej przylega do lasów położonych na terenie gminy sąsiedniej, w znacznej mierze ogrodzonych.

W planach miejscowych przewidziano przekształcenie 2,19 ha powierzchni terenów zieleni krajobrazowej na urządzoną. Po zrealizowaniu tych przedsięwzięć wskaźnik zieleni na mieszkańca przekroczy wartość optymalną i wyniesie 8,7 m² na mieszkańca.

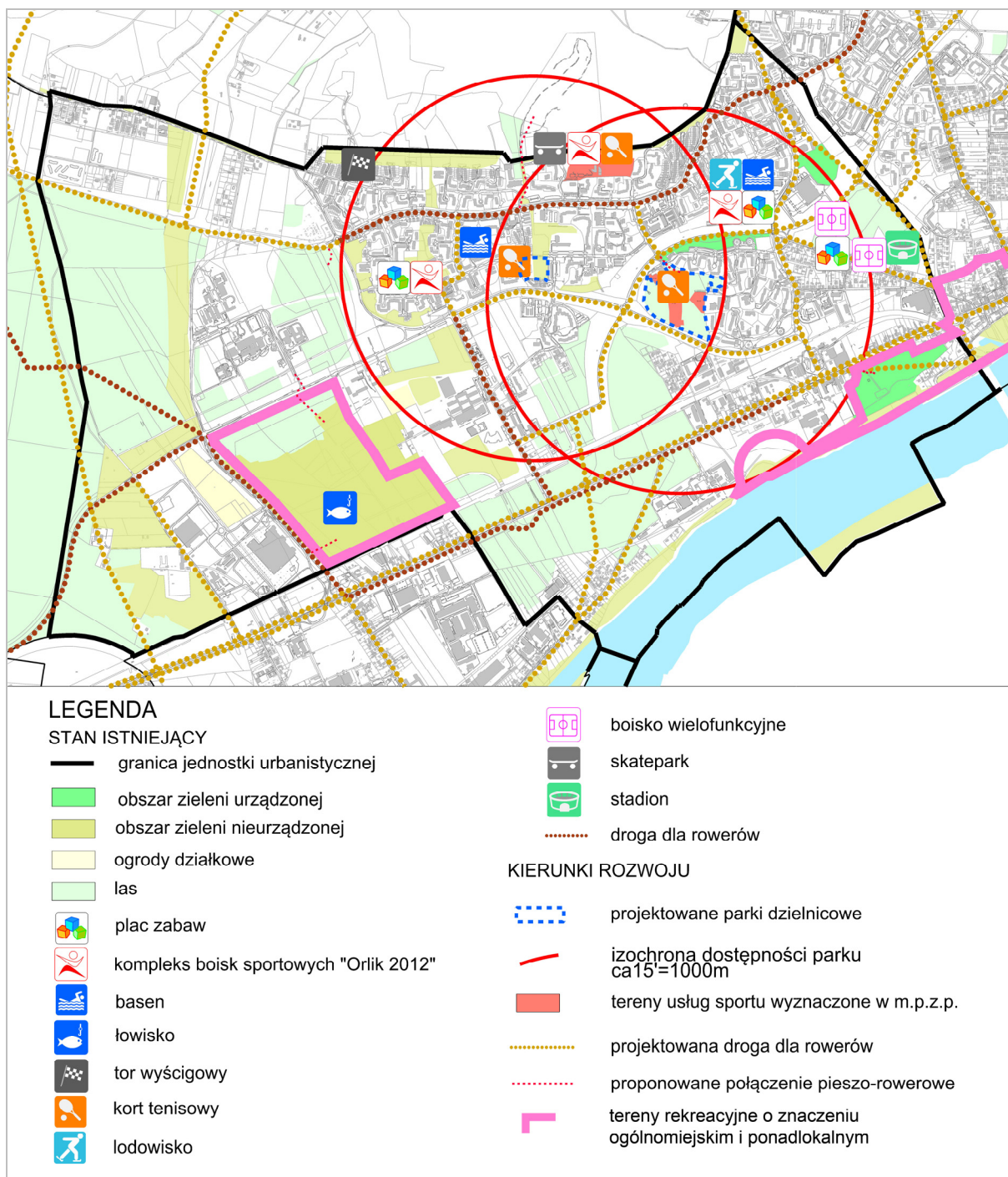
Obiekty sportowe są znacznie przeciążone - na każdy przypada 3368 dorosłych mieszkańców i młodzieży. Wskazana jest więc lokalizacja kilku nowych boisk, kortów itp. Plan miejscowy przewiduje realizację w północnej części osiedla terenu usług sportu o powierzchni prawie 3 ha. Zagospodarowanie tak dużego terenu powinno znacząco poprawić warunki rekreacji sportowej na Czyżkówku. Ponadto istnieje możliwość realizacji 2 mniejszych terenów sportu np. boisk wielofunkcyjnych – jednego przy ul. Deszczowej, a drugiego w pobliżu zbiegu ulic Krajeńskiej i Wiejskiej.

Na terenie jednostki, publiczny plac zabaw znajduje się w okolicach ul. Siedleckiej i Nad Torem. Lokalizacja ta jest o tyle niefortunna, że przebiegające obok ruchliwe drogi znacząco ograniczają dostępność terenu dla dzieci. Istnieje więc pilna potrzeba wybudowania co najmniej jednego placu zabaw w zachodniej części jednostki.

Rozwój terenów zieleni powinien zmierzać do powołania parku dzielnicowego w rejonie ulicy Siedleckiej. Bazę dla niego powinien stanowić teren zieleni krajobrazowej w otoczeniu oczka zieleni urządzonej u zbiegu ulic: Pileckiego i Nad Torem.

Ponadto istnieją dogodne warunki do realizacji kolejnych terenów zieleni. Teren leśny odpowiedni do przekształcenia w park leśny znajduje się u zbiegu ulic Chmurnej i Siedleckiej. Ponadto należy zwrócić uwagę na tereny zieleni nadbrzeżnej, które posiadają niezwykle duży potencjał rekreacyjny. Proponuje się realizację bulwarów nadrzecznych i połączenie ich ciągiem pieszo rowerowym z zielenią parku dzielnicowego.

FORDON I

Stan istniejący:

- 3 boiska typu Orlik (przy ul. Piwnika Ponurego 10, ul. Duracza 7, ul. Berlinga 3)
- 2 boiska wielofunkcyjne (przy ul. Sielskiej 34, ul. Sielskiej 12)
- 2 pływalnie kryte (przy ul. Berlinga 13, ul. Duracza 7)
- 1 lodowisko sztuczne (sezonowe przy ul. Duracza 7)

- 3 korty tenisowe (przy ul. Berlinga 3, ul. Piwnika Ponurego 10, teren zieleni u zbiegu ulic Andersa i Akademickiej)
- 1 tor wyścigowy/speedrowerowy (ul. Wiszniowskiego 2)
- 1 stadion (przy Sielskiej 12)
- 1 skatepark (przy ul. Piwnika Ponurego 10)
- 3 place zabaw (przy ul. Duracza 7, ul. Berlinga 3, ul. Sielskiej 34)

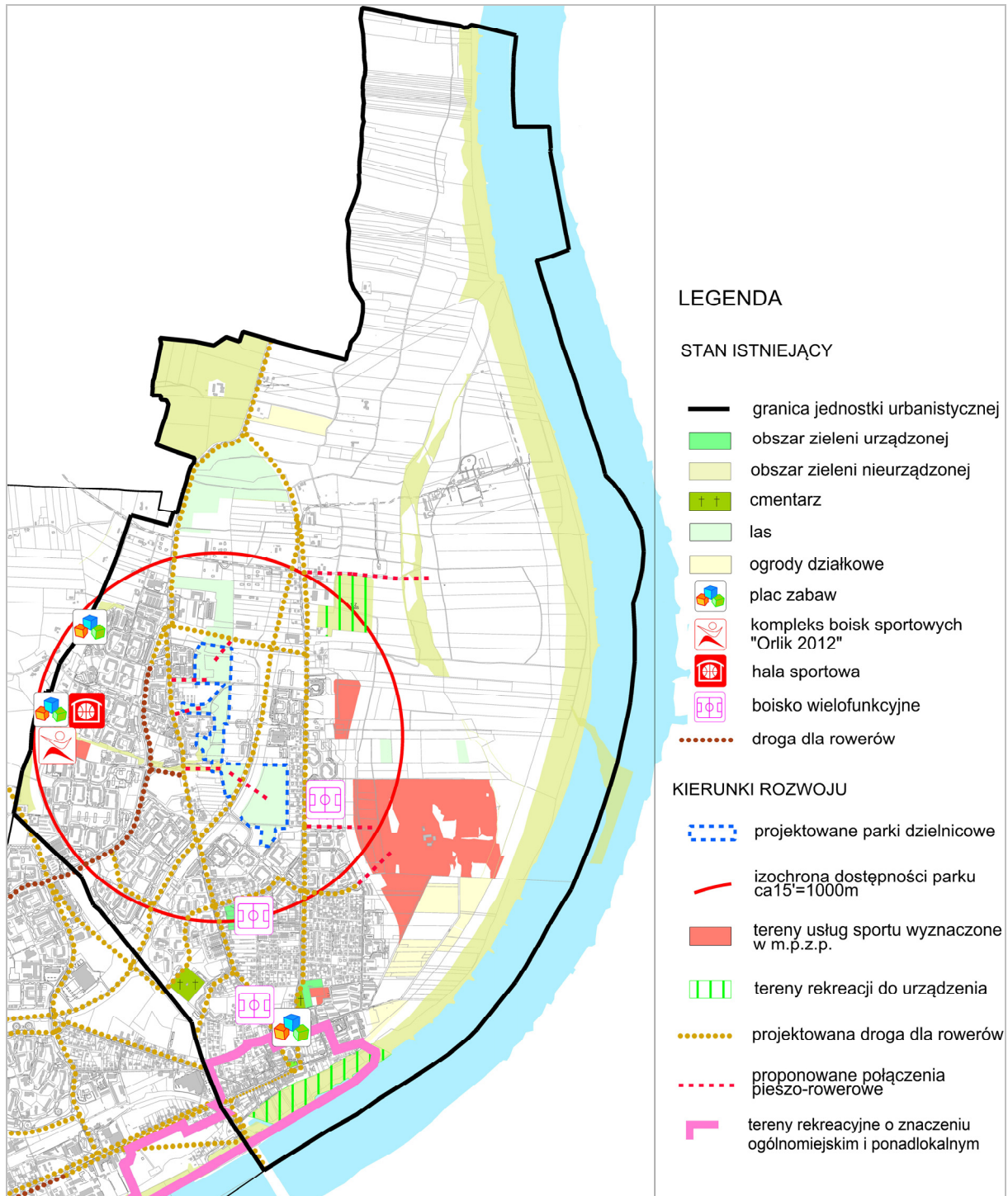
Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 32810 osób, w tym dzieci 3694, młodzieży i dorosłych 29116.

Powierzchnia terenów zieleni urządzonej statystycznie zabezpiecza tu potrzeby mieszkańców na poziomie optymalnym – wskaźnik zieleni wynosi ponad 7,84 m² na mieszkańca. Jednakże tereny te znacznie oddalone są od zabudowy mieszkaniowej. Proponuje się zatem wyznaczenie dwóch parków o charakterze dzielnicowym. Teren istniejącej zieleni u zbiegu ulic Andersa i Akademickiej, obecnie będący jedynym terenem rekreacji dla lokalnej społeczności osiedla mieszkaniowego Bajka, wymaga urządzenia i doposażenia w podstawową infrastrukturę codziennej rekreacji i sportu. Drugim potencjalnym obszarem rekreacji dzielnicowej może stać się teren przy ul. Berlinga.

Dostępność obiektów sportowych na terenie jednostki prezentuje się mniej korzystnie – na jeden obiekt przypada 1941 osób. Zabezpiecza to potrzeby mieszkańców na poziomie minimalnym, ale nie jest to sytuacja komfortowa. Tereny rekreacji dziecięcej są także mocno przeciążone - na każdy plac zabaw przypada 1231 dzieci.

Konieczne wydaje się doposażenie dzielnicy w obiekty sportu i tereny zabaw dzieci. Istniejące obiekty koncentrują się w północnej części dzielnicy, powyżej ulicy Akademickiej. Należy dążyć do lokalizacji nowych placów zabaw i boisk nie tylko na terenie projektowanych parków dzielnicowych, ale także w północnej i południowej części jednostki. Korzystnym miejscem lokalizacji dla tych urządzeń jest park Milenijny przy ul. Fordońskiej, oraz tereny zieleni u podnóża skarpy.

FORDON II

Stan istniejący:

- 1 boisko typu Orlik (przy ul. Kromera 11),
- 3 boiska wielofunkcyjne (przy ul. Swobodnej, ul. Wyzwolenia 4, ul. Bora Komorowskiego),
- 1 hala sportowa (przy ul. Kromera 11),
- 3 place zabaw (przy ul. Wyzwolenia 4, ul. Kromera 11, ul. Przy Gala Anonima).

Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 33 950 osób, w tym dzieci 4 082, młodzieży i dorosłych 29 868.

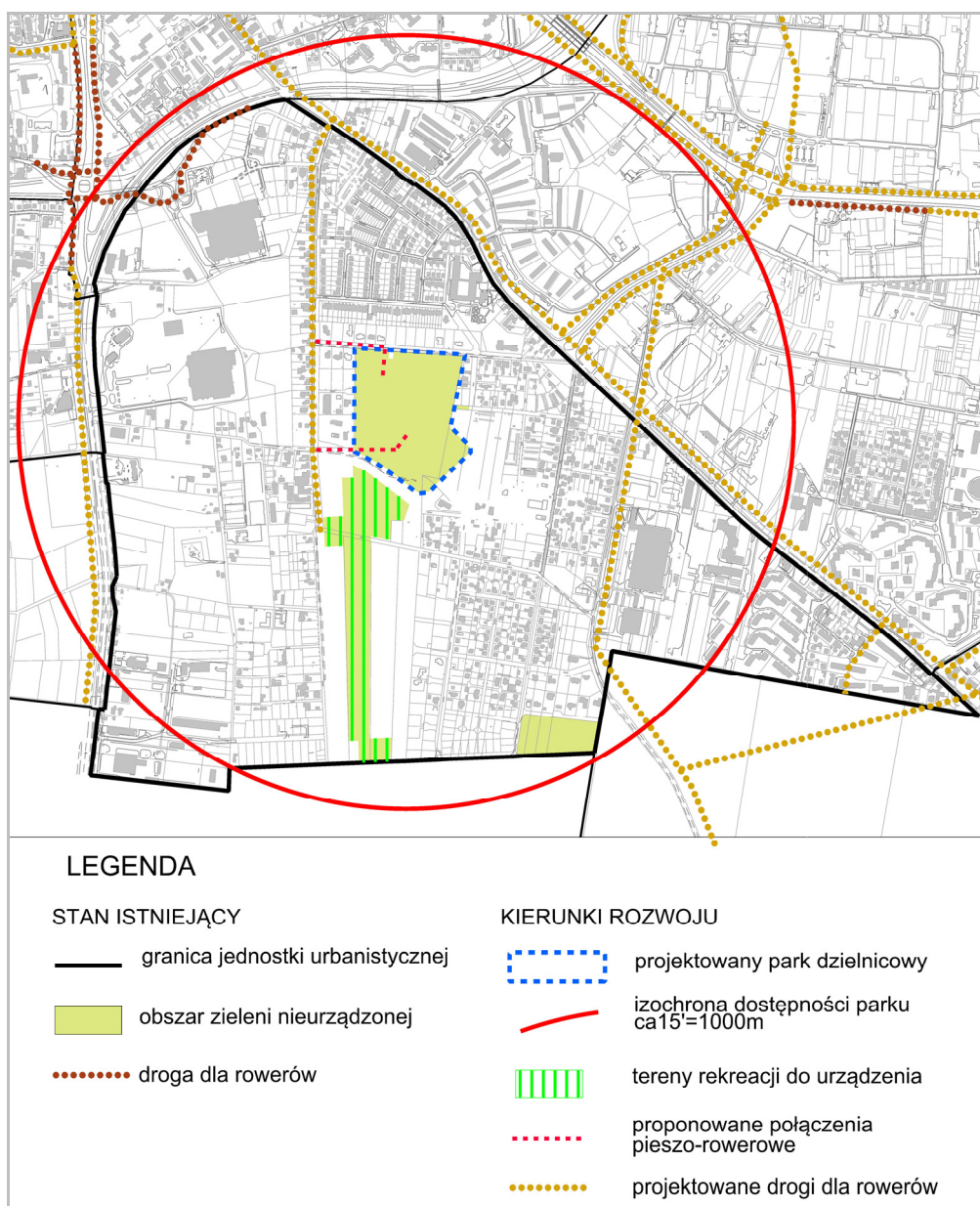
Powierzchnia terenów zieleni urządzonej jest tu wręcz symboliczna – na każdego mieszkańca przypada 0,83 m². Brak miejskich terenów zieleni kompensowany jest stosunkowo dużym udziałem zieleni nieurządzonej (ok. 191,76 m² /osobę). Dostępność obiektów sportowych prezentuje się również bardzo niekorzystnie – na jeden obiekt przypadają 5 974 osoby. Tereny rekreacji dziecięcej są także mocno przeciążone - na każdy plac zabaw przypada 1 361 dzieci.

Warto zauważyć, że w strukturze przestrzennej jednostki wyraźnie wyróżnia się zabudowa Starego Fordonu, z licznymi obiektami zabytkowymi i historycznym układem urbanistycznym. Rozwój obszarów zieleni na tym terenie, przy poszanowaniu jego walorów historycznych, jest niezwykle trudny. Wskazane jest zrealizowanie zieleni w oparciu o projekt obejmujący cały teren położony w strefie „B” ochrony konserwatorskiej. W tej części miasta, potencjalnym terenem przeznaczonymi pod rozwój funkcji rekreacji i wypoczynku są obszary nadrzeczne, sąsiadujące ze Starym Fordonem i parkiem Milenijnym.

Na pozostałym obszarze, dogodne warunki do rozwoju terenów zieleni urządzonej istnieją na terenach zalewowych, wzdłuż Wisły. Brakuje natomiast wolnych, niezainwestowanych terenów w zachodniej i południowej części dzielnicy. Obszary te są gęsto zabudowane, a brak miejsc codziennej rekreacji jest tu szczególnie dokuczliwy. Aby złagodzić deficyt terenów rekreacji, proponuje się utrzymanie i nowe zagospodarowanie terenu zieleni zawartego pomiędzy ulicami Andersa i Wyzwolenia, który jednocześnie pełniłby rolę parku dzielnicowego. Realizacja parku powinna obejmować wytyczenie alejek, realizację nasadzeń, oświetlenia i posadowienie ławeczek oraz budowę placu zabaw i boisk.

W obowiązujących planach miejscowych, w jednostce Fordon II, przeznaczono w sumie ok. 45 ha na cele zieleni urządzonej, sportu i rekreacji. Przyszłe ich zagospodarowanie powinno uwzględniać także potrzeby młodych mieszkańców poprzez realizację placów zabaw i obiektów sportowych przewidzianych dla dzieci i młodzieży. Przy realizacji nowych obiektów sportowych wskazane jest wprowadzenie zieleni towarzyszącej w postaci drzew i krzewów, co znacznie podniosłoby atrakcyjność tych terenów oraz połączenie ich ciągami pieszo-rowerowymi z terenami zabudowy wielorodzinnej i planowanym parkiem dzielnicowym.

GLINKI

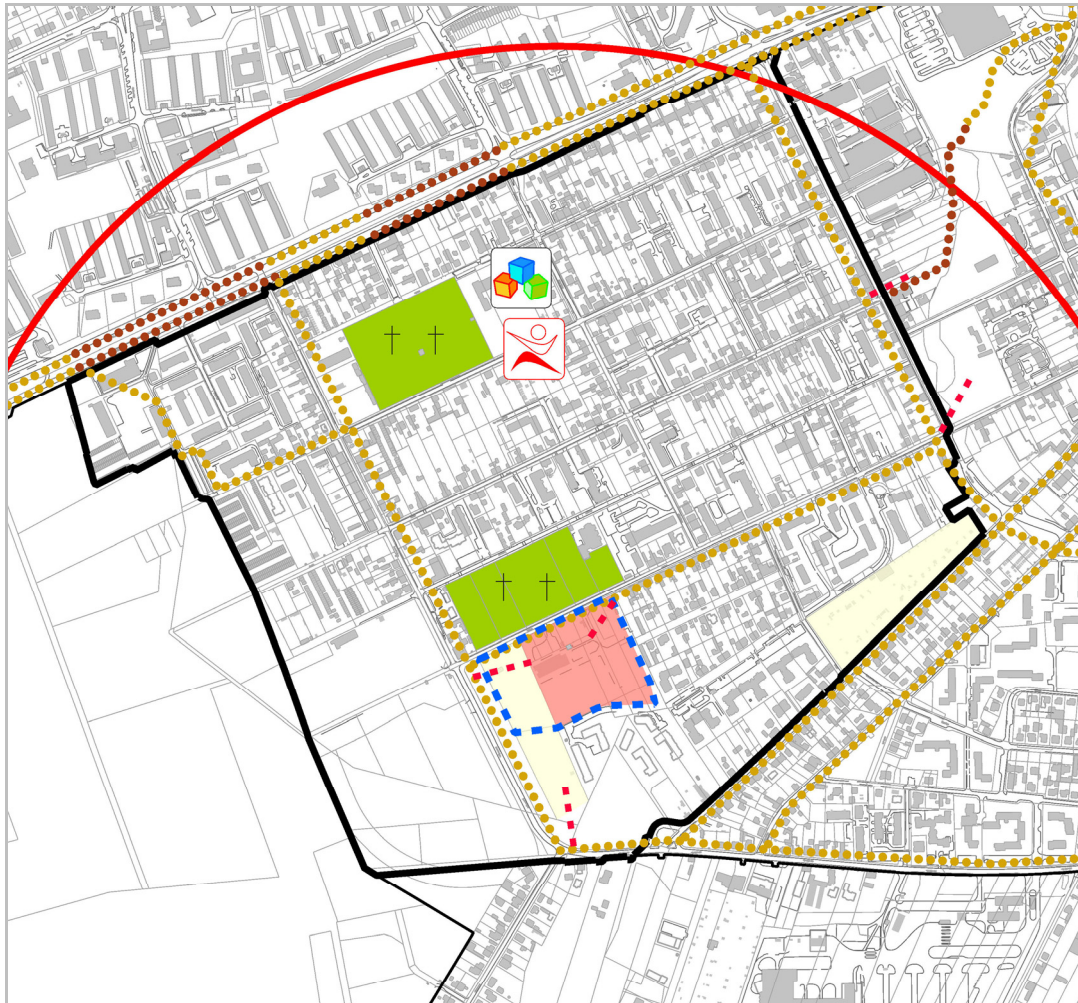
Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 5 678 osób, w tym dzieci 667, młodzieży i dorosłych 5011.

Teren osiedla Glinki pozbawiony jest jakichkolwiek obiektów sportowych i terenów zieleni urządzonej. Brak ten kompensowany jest stosunkowo dużym udziałem terenów zieleni nieurządzonej (ok. 30 m² /os) – las znajdujący się w części centralnej obszaru oraz duże kompleksy leśne położone na terenie gminy sąsiedniej.

W planach miejscowych przewidziano przekształcenie terenów zieleni krajobrazowej o powierzchni 14,9 ha na zieleni urządzonej, parkową. W Strategii Rozwoju Terenów Zieleni Miasta Bydgoszczy oraz w projekcie Programu Ochrony Środowiska na lata 2013-2016 część powyższego obszaru (przy ul. Gniewkowskiej i Cmentarnej) wyznaczony został do przekształcenia na teren parku miejskiego, o powierzchni ok. 8,5 ha. Po zrealizowaniu niniejszego przedsięwzięcia wskaźnik zieleni w jednostce przekroczy wartość optymalną i będzie wynosił 14,95 m² na mieszkańca. Po zagospodarowaniu zielenią urządzonej wszystkich terenów przewidzianych w istniejących m.p.z.p., wskaźnik zieleni osiągnie poziom ok 26 m² na mieszkańca. Istniejące uwarunkowania terenowe stwarzają również możliwość połączenia planowanego parku ciągiem zieleni urządzonej (trasa spacerowo-rowerowa) z istniejącym kompleksem leśnym.

Jak wynika z przyjętych w opracowaniu wartości progowych, na terenie Glinek wskazana jest lokalizacja 1 placu zabaw dla dzieci oraz co najmniej dwóch obiektów sportowych, w tym 1 typu boisko wielofunkcyjne. Obiekty te należy lokalizować na terenie planowanego parku ze względu na centralne jego położenie i dobrą dostępność dla wszystkich mieszkańców osiedla.

GÓRZYSKOWO

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

— granica jednostki urbanistycznej

† † cmentarze

ogrody działkowe

plac zabaw

kompleks boisk sportowych "Orlik 2012"

••••• droga dla rowerów

KIERUNKI ROZWOJU

projektowany park dzielnicowy

izochrona dostępności parku ca 15'=1000m

tereny usług sportu wyznaczone w m.p.z.p.

projektowana droga dla rowerów

proponowane połączenia pieszo-rowerowe

Stan istniejący:

- 1 boisko typu Orlik
- 1 plac zabaw.

Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 7714 osób, w tym dzieci 1142, młodzieży i dorosłych 6572.

Na terenie osiedla Górzyskowo obecnie nie ma żadnych terenów zieleni urządzonej. Brak ten łagodzi nieco dostępność parku w Dolinie Pięciu Stawów, położonego w jednostce Szwederowo, tuż przy granicy Górzyskowa. Park ten jest jednak bardzo oblegany z uwagi na deficytowy charakter funkcji zieleni publicznej na Szwederowie.

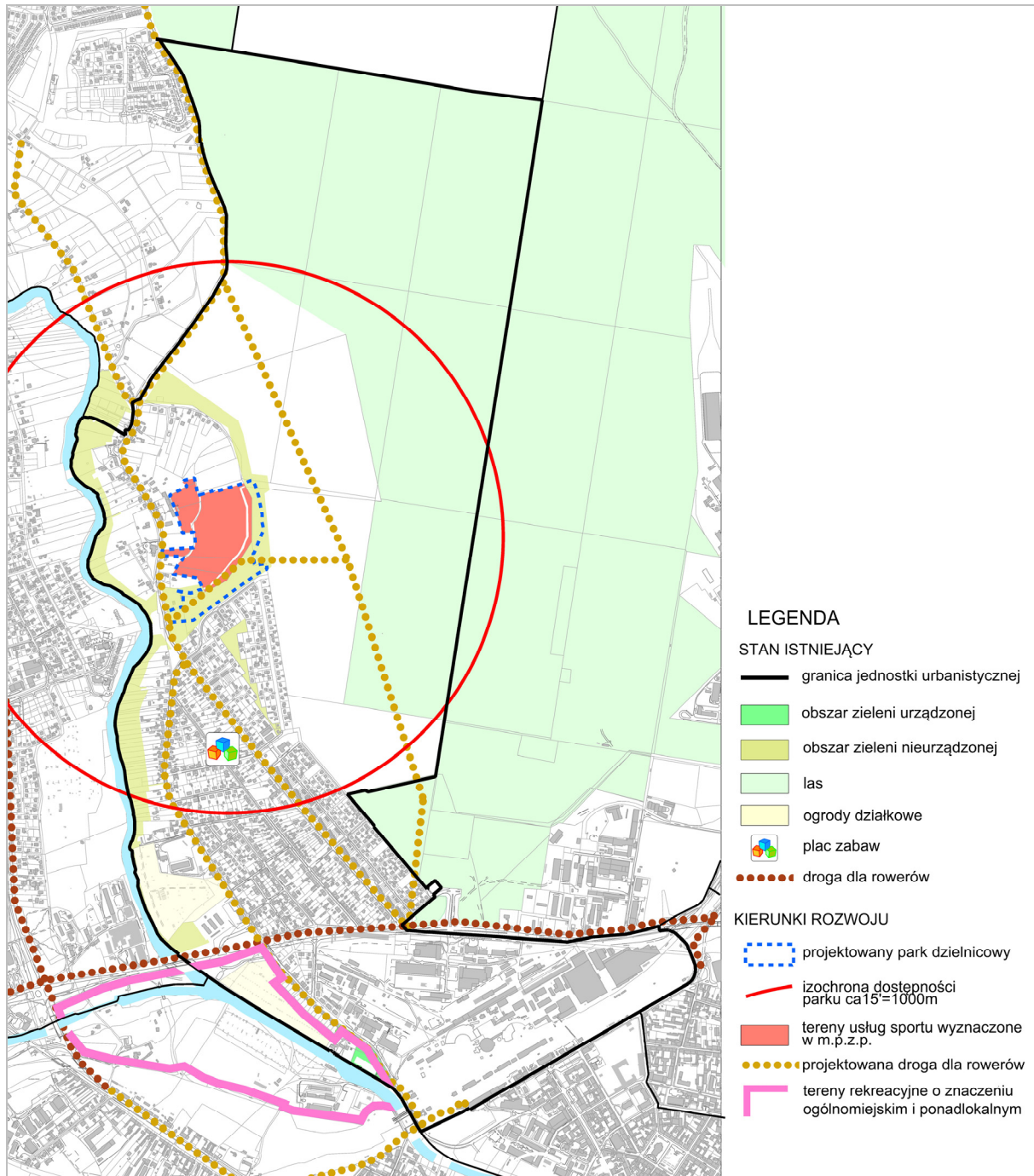
Aby móc zaspokoić potrzeby mieszkańców na minimalnym poziomie 4 m² na mieszkańca, należałoby zorganizować tereny zieleni urządzonej na powierzchni nieco ponad 3 ha. Będzie to możliwe pod warunkiem przekształcenia przynajmniej części ogrodów działkowych i urządzenia terenów zieleni w obszarze przeznaczonym w planie miejscowym pod funkcje usług sportu. Ponieważ oba te tereny sąsiadują ze sobą, proponuje się przekształcić je w park dzielnicowy o szerokim programie rekreacyjno – wypoczynkowym. Na jego terenie mogą być lokalizowane obiekty sportu, place zabaw oraz bogate nasadzenia piętrowej zieleni ozdobnej.

W granicach Górzyskowa znajduje się obecnie tylko 1 obiekt sportowy – boisko Orlik przy ul. Kcyńskiej 49. Z uwagi na potrzeby mieszkańców wskazana jest realizacja kolejnych tego typu obiektów. Zasadne jest zlokalizowanie ich w południowej części dzielnicy tak, aby rozmieszczenie obiektów było względnie równomierne. Jeden z obiektów mógłby zostać zrealizowany w obszarze parku dzielnicowego, natomiast drugi np. na terenie ZS nr 32 przy ul. Kruczej.

Do dyspozycji zamieszkałych tu 1142 dzieci, pozostaje 1 publiczny plac zabaw położony w północnej części osiedla przy ul. Kcyńskiej 49.

Aby poprawić warunki rekreacji dziecięcej, należy wybudować jeszcze minimum 1 nowy obiekt tego typu. Proponuje się aby zrealizować go w obszarze przyszłego parku dzielnicowego lub na terenie ZS nr 32.

JACHCICE

stan istniejący:

- 1 plac zabaw (przy ul. Średniej 98)

Łączna liczba mieszkańców jednostki Jachcice wynosi 3 895 osób, w tym dzieci 461, młodzieży i dorosłych 3 434.

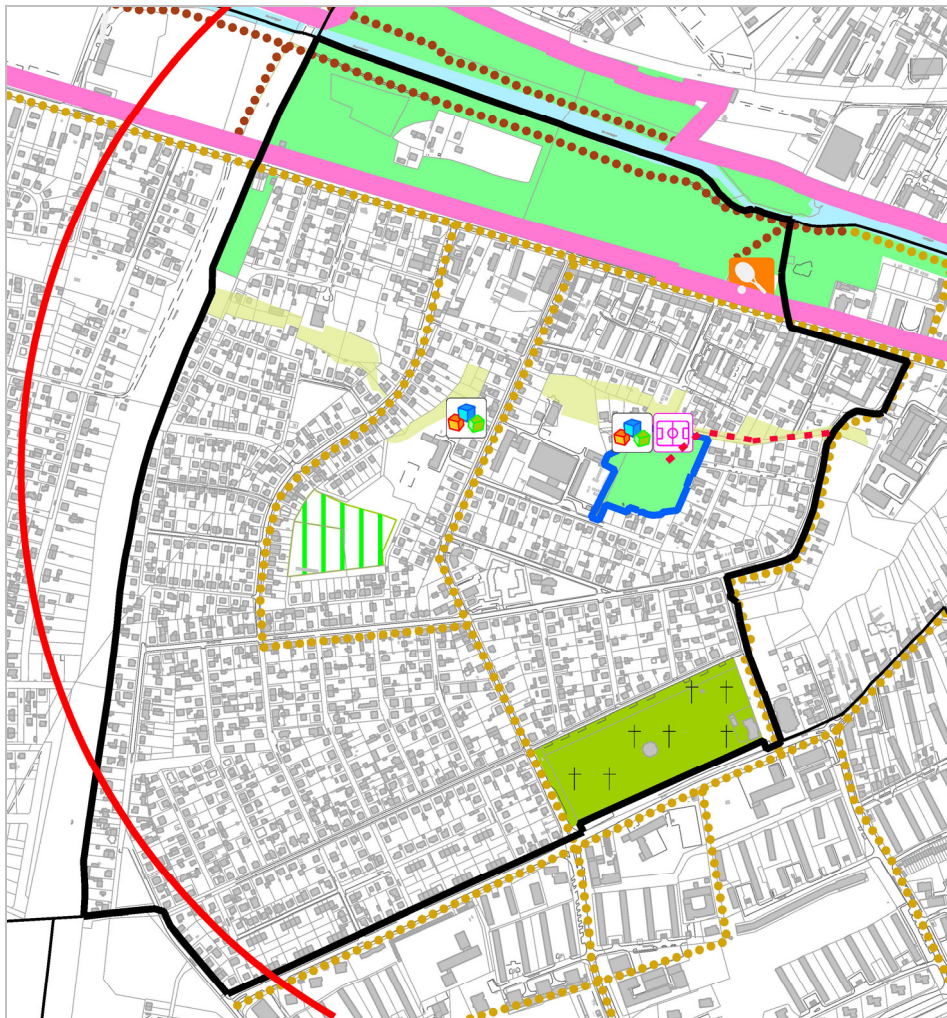
Przy tak niewielkiej liczbie dzieci, jeden plac zabaw zabezpiecza w pełni potrzeby rekreacyjne najmłodszych mieszkańców. Niestety na terenie jednostki Jachcice nie ma żadnego obiektu rekreacji sportowej, przez co potrzeby dorosłych pozostają niezaspokojone.

Plany miejscowe przewidują lokalizację terenu usług sportu o powierzchni ok. 8 ha w północnej części osiedla mieszkaniowego. Realizacja ustaleń planu przy tak dużej powierzchni obiektu, pozwoli na zabezpieczenie potrzeb mieszkańców w różnych grupach wiekowych. Niestety odległość pomiędzy projektowanym terenem usług sportu a zabudową mieszkaniową w rejonie ul. Ludwikowo wynosi ponad 1300 m, przez co dostępność obiektów będzie znacznie ograniczona. Wskazana jest więc realizacja jednego obiektu codziennej rekreacji sportowej w południowej części osiedla.

Teren osiedla Jachcice jest ubogi także w zieleni urządzonej. Na każdego mieszkańca przypada statystycznie 4,29 m² powierzchni, co stanowi absolutne minimum. Istniejąca zieleni urządzonej, ze względu na słaby poziom zagospodarowania oraz niewystarczającą dostępność, w rzeczywistości nie służy rekreacji mieszkańców. Dodatkowo obecny stan zieleni urządzonej w jednostce zostanie uszczuplony o skwer pomiędzy ulicami Czołgistów i Saperów, który w obowiązującym planie miejscowym przeznaczony jest na teren usług. Dokuczliwy brak terenów zieleni urządzonej jest kompensowany częściowo przez znaczny udział zieleni krajobrazowej i lasów.

Aby znacząco poprawić dostępność terenów rekreacji codziennej dla mieszkańców Jachcic, proponuje się urządzenie parku dzielnicowego na terenie przeznaczonym w obowiązującym planie miejscowym pod usługi sportu i zieleni. Obiekt ten powinien zostać wyposażony w szeroki program rekreacyjny dla różnych grup wiekowych i społecznych. Po zrealizowaniu powyższych ustaleń planu, na jednego mieszkańca Jachcic będzie przypadać ok. 30 m² terenów zieleni i rekreacji.

JARY

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

— granica jednostki urbanistycznej

obszar zieleni urządzonej

obszar zieleni nieurządzonej

++ cmentarze

plac zabaw

kort tenisowy

boisko wielofunkcyjne

droga dla rowerów

parki dzielnicowe na terenach zieleni urządzonej

izochrona dostępności parku ca 15' = 1000m

KIERUNKI ROZWOJU

projektowana droga dla rowerów

proponowane połączenia pieszo-rowerowe

tereny rekreacji do urządzenia

tereny rekreacyjne o znaczeniu ogólnomiejskim i ponadlokalnym

Stan istniejący:

- 1 boisko typu Orlik
- 1 kort tenisowy
- 1 plac zabaw.

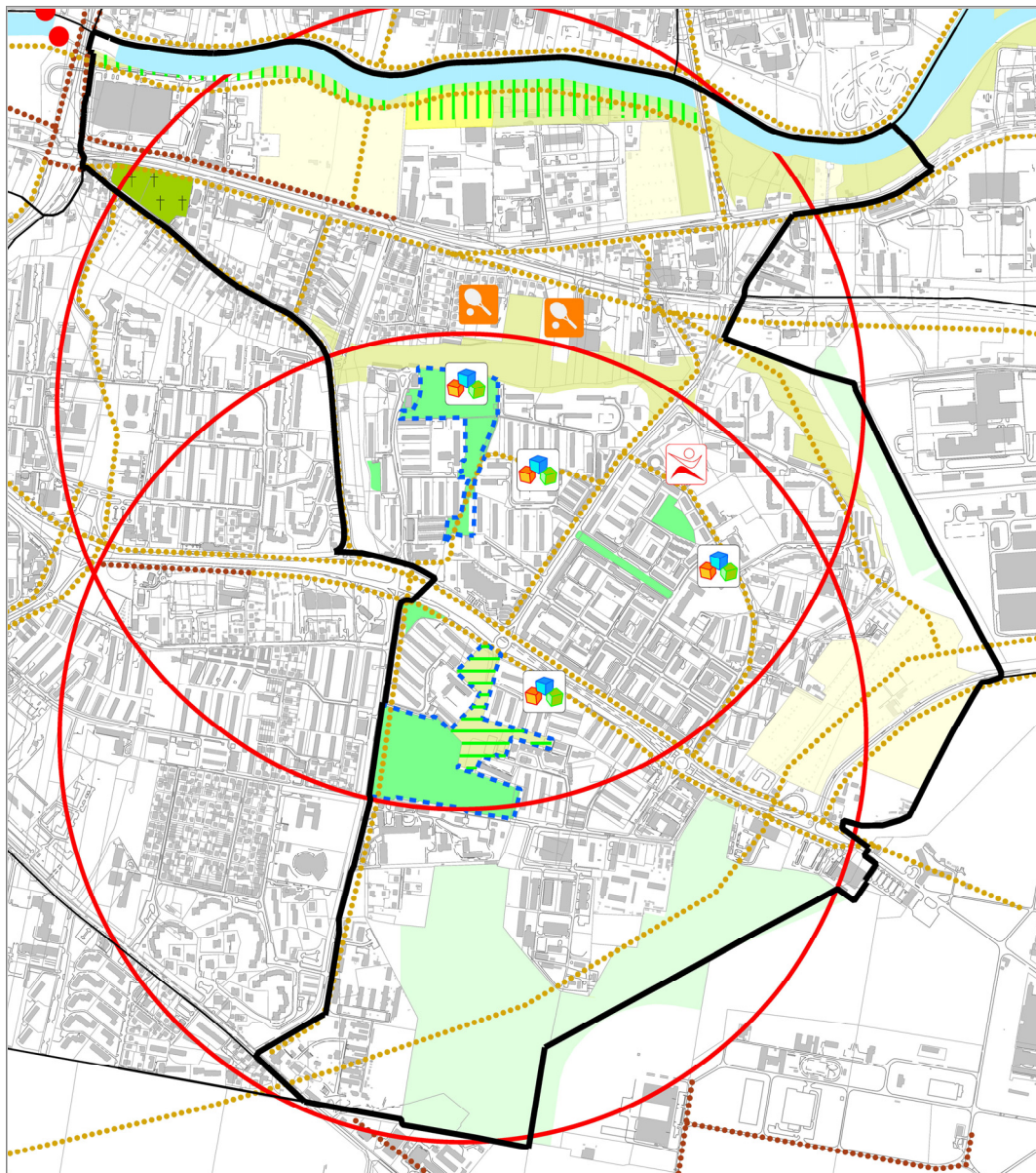
Łączna liczba mieszkańców jednostki 5937 osób, w tym dzieci 695, młodzieży i dorosłych 5242.

Osiedle Jary jest bardzo bogate w tereny zieleni urządzonej. Na każdego mieszkańca przypada tu 27,9 m² zieleni. Jest to jeden z najwyższych wskaźników na obszarze miasta. Rolę parku dzielnicowego powinien przejąć Park Księżycowy, z uwagi na swoje położenie w obszarze gęstej zabudowy. Na terenie parku istnieje już plac zabaw oraz boisko wielofunkcyjne. Wymaga on poszerzenia programu rekreacyjnego oraz nasadzeń zieleni wysokiej.

Dostępność terenów sportowych prezentuje się jednak nieco słabiej. Na Jarach znajdują się 2 obiekty tego typu, więc na każdy z nich przypada ponad 2600 mieszkańców. Pozwala to zaspokoić potrzeby na minimalnym poziomie, ale są to warunki dalekie od komfortowych. Dodatkowo jeden z obiektów - kort tenisowy zlokalizowany w peryferyjnej części osiedla, tuż nad Kanalem Bydgoskim (ul. Nakielska 70), co istotnie ogranicza jego dostępność dla mieszkańców gęściej zaludnionej, południowej części osiedla. Wskazane jest doposażenie jednostki w kolejne obiekty sportowe np. boisko lub tor dla rowerów, które mogą być lokalizowane na terenie szkoły przy ulicy Słonecznej lub na terenie zlikwidowanych garaży blaszanych (działka gminna) oraz zieleni wokół stawu/glinianki.

Na Jarach znajdują się 2 place zabaw (Park Księżycowy przy ul. Księżycowej i przy ul. Słonecznej 26). Przy stosunkowo niewielkiej ilości zamieszkujących tu dzieci, zabezpieczają one ich potrzeby na poziomie optymalnym.

KAPUŚCISKA

LEGENDA

STAN ISTNIEJĄCY

— granica jednostki urbanistycznej

zieleń urządzona

zieleń nieurzadzona

✠✠ cmentarze

ogrody działkowe

las

plac zabaw

kompleks boisk sportowych "Orlik 2012"

kort tenisowy

● przystanek tramwaju wodnego

..... droga dla rowerów

KIERUNKI ROZWOJU

..... projektowany park dzielnicowy

— izochrona dostępności parku ca15'=1000m

..... projektowana droga dla rowerów

||||| teren rekreacji do urządzenia

||||| zieleń urządzona we władaniu spółdzielni mieszkaniowych proponowana do użytku publicznego

stan istniejący:

- 1 boisko typu Orlik (przy ul. Baczyńskiego 1)
- 2 korty tenisowe (przy ul. Nowotoruńskiej 8)
- 4 place zabaw (przy: ul. Bohaterów Westerplatte 2, ul. Przodowników Pracy, ul. Bydgoskiego Batalionu Obrony Narodowej, ul Murarzy i Architektów)

Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 23 258 osób, w tym dzieci 2 574, młodzieży i dorosłych 20 684.

Osiedle Kapuściska jest jednym z najliczniej zamieszkałych terenów w Bydgoszczy, charakteryzujący się stosunkowo dużym odsetkiem ludności w wieku przedprodukcyjnym (ok 17%). Poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców osiedla na tereny rekreacji i wypoczynku kształtuje się nieco powyżej przyjętego minimum. Powierzchnia terenów zieleni urządzonej, utrzymywanej przez miasto, wynosi 4,9 m² na osobę. Powyższy niedobór kompensowany jest na terenie jednostki udziałem terenów zieleni nieurządzonej. Ok. 27,6 m² na osobę stanowią tereny zadrzewionej skarpy w części północnej oraz lasy w części południowo-wschodniej obszaru.

Osiedle Kapuściska jest terenem o ukształtowanym układzie przestrzennym charakteryzującym się zwartą zabudową mieszkaniową, dlatego też dużą trudność sprawia pozyskanie nowych terenów pod funkcje rekreacji i wypoczynku. Z uwagi na to proponuje się wykorzystanie istniejących terenów zieleni urządzonej i doposażanie ich w obiekty rekreacji codziennej. Nadanie statusu parku dzielnicowego zaleca się w obrębie dwóch obszarów. W części północnej proponuje się objąć teren zieleni urządzonej przy ul. Przodowników Pracy i Szarych Szeregów. Stanowi on obecnie główny obszar spacerów i wypoczynku mieszkańców osiedla. Na atrakcyjność miejsca, jako przestrzeni rekreacji, składa się ok. 2 ha zieleni z wytyczonymi ścieżkami spacerowymi oraz placem zabaw a wszystko to urządzone w zaciszu drzew porastających skarpe. Istniejący program miejsca należałoby wzbogacić poprzez realizację terenu zabaw młodzieży (skatepark, cross rowerowy, tor dla łyżworolkowców, modernizacja istniejącego boiska), doposażenie w ławki sytuowane przy alejkach i miejscach zacienionych, czy też wprowadzenie obiektów związanych z wodą np. fontanna. Teren skarpy wymaga prac pielęgnacyjnych oraz modernizacji ciągów pieszych.

W części południowej Kapuścisk proponuje się wyznaczenie drugiego parku dzielnicowego. Wydaje się to celowe z uwagi na barierę przestrzenną w postaci ulicy Wojska Polskiego, która znacznie ogranicza ciągłość i łatwą dostępność terenów zieleni urządzonej dla mieszkańców tej części osiedla. Planowany park obejmowałby istniejący park leśny przy ul. Szpitalnej oraz sąsiadujący teren spółdzielni mieszkaniowej, użytkowany obecnie jako teren rekreacji osiedlowej. Niniejszy obszar spełnia kryteria przewidziane w programie parku dzielnicowego. Proponuje się jedynie jego doposażenie. Zaleca się w obrębie leśnego parku utrzymanie funkcji spacerowo - wypoczynkowej. Teren ten wymaga utwardzenia nawierzchni alejek parkowych, doposażenia w oświetlenie i ławki oraz wprowadzenia miejsca odpoczynku – np. altanki. Na terenie otwartym proponuje się organizację strefy czynnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży. Obok istniejącego placu zabaw zaleca się modernizację boisk sportowych oraz rozszerzenie ich funkcji w zakresie gier zespołowych.

Jedynym nowym obszarem do przekształceń w kierunku rekreacji na obszarze Kapuścisk są tereny nadrzeczne. Długoletnia polityka miasta w zakresie kształtowania obszarów nadwodnych Bydgoszczy wyznacza w tym miejscu strefę aktywności sportowej. Oprócz urządzenia bulwarów z trasą spacerową, ścieżką rowerową i przeprawą mostową, przewidziana jest lokalizacja różnorodnych urządzeń i obiektów sportowych, zapewniających przedstawicielom różnych grup wiekowych, aktywny wypoczynek. Planowane połączenie tych terenów bulwarami ze Starym Miastem i Wyspą Młyńską, stanowi o atrakcyjności tego miejsca, nie tylko dla mieszkańców osiedla Kapuściska, ale i całego miasta.

Zagospodarowanie terenów nabrzeżnych Brdy pozwoli osiągnąć pożądany poziom wskaźnika zieleni urządzonej w jednostce, to jest $8,4 \text{ m}^2$ na osobę.

Jeśli chodzi o poziom zainwestowania w obiekty sportowe mieszkańcy dzielnicy mają do dyspozycji 3 obiekty sportowe, na każdy z nich przypada więc 6 895 osób powyżej 12 roku życia. Taki stan zainwestowania świadczy o dużym przeciążeniu istniejącej bazy obiektów sportowych i wymagane jest doinwestowanie terenu w tym zakresie. Aby osiągnąć minimalny poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców należy zlokalizować jeszcze co najmniej 4 obiekty sportowe. Ze względu na dobre warunki rekreacji dziecięcej - istnieją 4 publicznie dostępne place zabaw, na każdy obiekt

przypada 644 dzieci, wskazane jest rozwijanie infrastruktury sportowej dla młodzieży (boiska wielofunkcyjne).

OSIEDLE LEŚNE

stan istniejący:

- 2 boiska wielofunkcyjne (przy ul. Czerkaskiej 8, ul. 11 listopada 4)

- 1 hala sportowa (przy ul. Czerkaskiej 8)
- 2 boiska typu Orlik (przy ul. Czerkaskiej 8 i ul. Grabowej 4)
- 1 plac zabaw (w Parku Im. Zenona Załuskiego przy ul. Modrzewiowej)

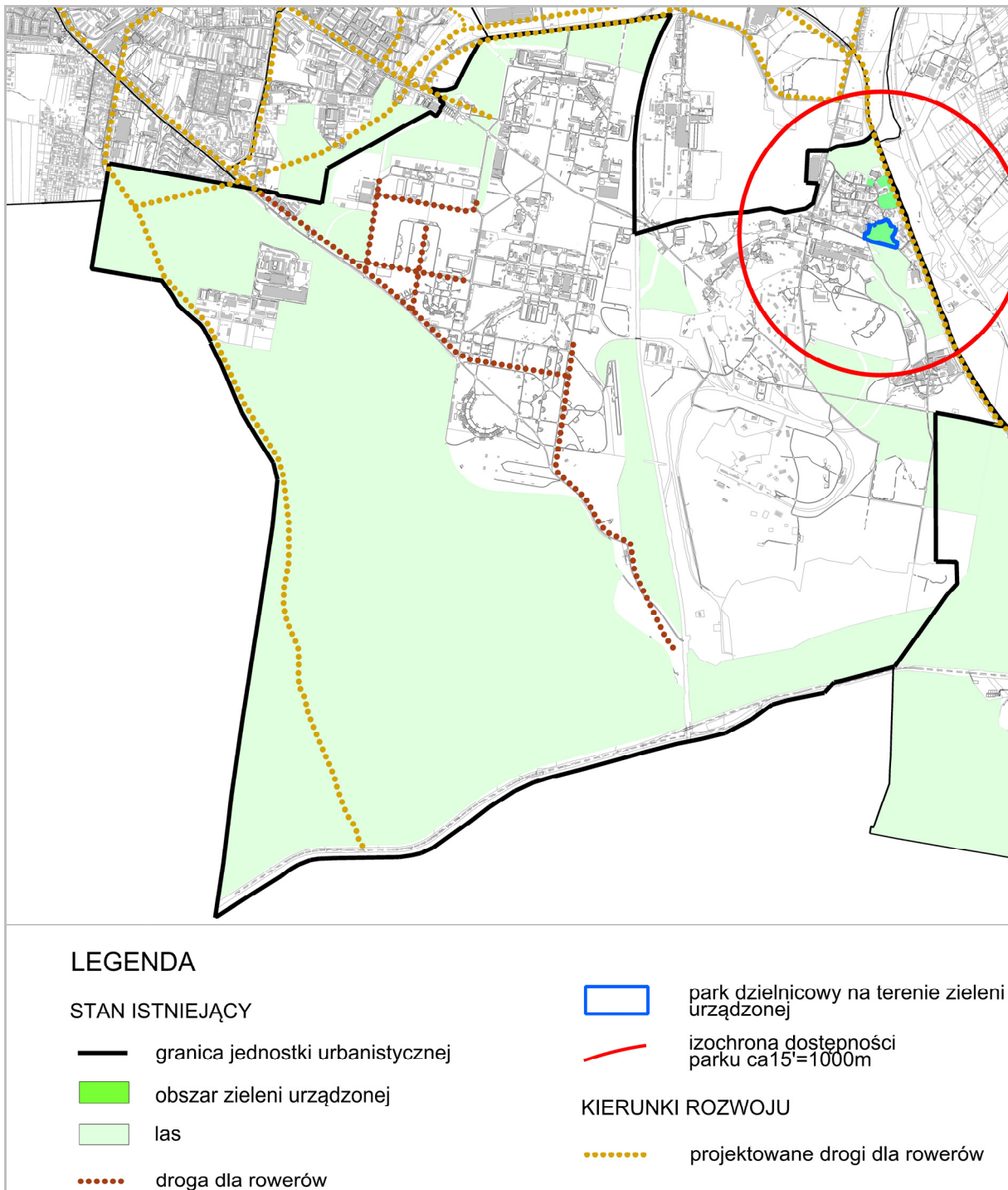
Łączna liczba mieszkańców to 11309 osób, w tym dzieci 1081, młodzieży i dorosłych 10228.

Osiedle Leśne jest częścią miasta bardzo bogatą w tereny zieleni. Na każdego mieszkańca przypada tu ok. 17,7 m² zieleni urządzonej. Zabezpiecza to potrzeby mieszkańców na poziomie więcej niż optymalnym. Nie ma potrzeby urządzania nowych terenów zieleni. Proponuje się jednak doposażenie parku im. W. Załuskiego i nadanie mu rangi parku dzielnicowego.

Dostępność obiektów rekreacji sportowej jest nieco gorsza. Na terenie jednostki znajdują się 4 boiska i hala sportowa. Na każdy obiekt przypada 2046 mieszkańców, co zabezpiecza ich potrzeby na poziomie zaledwie minimalnym. Aby osiągnąć optymalny poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców, należałoby zrealizować jeszcze kilka nowych obiektów. Wskazane jest uwzględnienie struktury wiekowej mieszkańców osiedla. Nowe obiekty sportowe winny być projektowane i realizowane z myślą o osobach starszych i niepełnosprawnych. Proponuje się budowę siłowni terenowej, ścieżki zdrowia i pływalni krytej.

Wśród mieszkańców Osiedla Leśnego najliczniejszą grupę wiekową stanowią ludzie starsi (powyżej 65 roku życia), a dzieci jest zaledwie 1081. Wybudowany dla nich publiczny plac zabaw nie zabezpiecza potrzeb ich rekreacji nawet na poziomie minimalnym. Wskazana jest realizacja co najmniej jeszcze jednego placu zabaw. Proponuje się zlokalizować go na terenie zieleni przy ul. Dwernickiego.

ŁĘGNOWO I

Łączna liczba mieszkańców jednostki wynosi 1 942 osoby, w tym dzieci 248, młodzieży i dorosłych 1 694.

Brak tu jakichkolwiek obiektów sportowych. Powierzchnia zieleni urządzonej kształtuje się na poziomie niewiele większym niż przyjęte minimum, to jest 4,85 m²

na mieszkańca. W części zachodniej obszaru znajdują się duże kompleksy leśne, będące jednocześnie zielenią ochronną strefy przemysłowej Bydgoszczy. Tereny te nie są wystarczająco dostępne dla mieszkańców osiedla. Mimo niezadawalającego stanu zieleni urządzonej nie ma tu możliwości wytyczenia nowych obszarów tego typu. Proponuje się zatem utrzymanie i doposażenie istniejących terenów zieleni publicznej oraz utworzenie na obszarze przy ul. Żówińskiej parku dzielnicowego. Brak urządzeń sportowych w jednostce jest niwelowany przez bliską lokalizację orlika i placu zabaw na terenie zespołu szkół nr 18 przy ul. Hutniczej. Mimo to istnieje potrzeba organizacji infrastruktury rekreacji i sportu w bliższej odległości zabudowy mieszkaniowej, która pomogłaby w integracji miejscowej ludności w tym zwłaszcza dzieci i młodzieży. Jest to szczególnie ważne w tym rejonie miasta z uwagi na znaczny udział ludności zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz bardzo trudne warunki życia mieszkańców strefy przemysłowej, którzy w znaczny sposób oddaleni są od miejskich terenów rekreacji. Dlatego też aby osiągnąć poziom optymalny, należałoby zrealizować 2 obiekty sportowe takie jak np.: boisko wielofunkcyjne, siłownia zewnętrzna itp. Konieczna jest również realizacja 1 placu zabaw. Brakującą infrastrukturę rekreacyjno-sportową proponuje się lokalizować na terenie zieleni przy ul. Żówińskiej lub na terenie istniejącego przedszkola.